

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus dalyvavo Medininkų tragedijos 16-ųjų metų minėjimo renginiuose. Jis kalbasi su vieninteliu gyvu šios tragedijos liudinininku Tomu Šernu. www.president.lt

“MES ŽINOME MEDININKŲ ŽUDIKŲ VARDUS”

Vilnius, liepos 31 d. (ELTA). Prezidentas Valdas Adamkus, dalyvaudamas 16-ųjų Medininkų tragedijos metinių renginyje, išreiškė viltį, kad Rusijoje nuo teisingumo besislapstantys žudikai sulauks atpildo dienos.

Šalies vadovas anksčiau liepos 31 d. rytą registravosi simboliniam naktniam budėjimui tame pačiame vagonėlyje Medininkuose, kaip tai vyko ir 1991 metais. Prezidentas Medininkų pasienio poste pagerbė žuvusiuosius ir padėjo gėlių prie Medininkų aukų paminklo.

V. Adamkus pabrėžė, kad Medininkų tragedijos skausmas neišblėsta ir po 16 metų. "Kodėl tokia lemtis ištiko šiuos mūsų vyrus, kurie, kaip

ir daugelis kitų, mylėję laisvę ir tikėję laisvos Lietuvos ateimi, stojo jos nepriklausomybės sargybon?" Deja, pasak šalies vadovo, nusikaltėlių, pasislėpusių kaimyniniuose Rytų kraštuose, dar negali pasiekti Lietuvos teisingumas ir atpildas. "Jie iki šiol naudojasi tuo, kas jiems nepriklauso - laisve. Tačiau šiandien mes žinome žudikų vardus, žinome, ką jie veikė tuo metu - prieš šešiolika metų brėkstant aušrai Medininkų pasienio poste, - ir kur dabar gyvena", - pabrėžė V. Adamkus. Prezidentas teigė tikįs, kad jiems ateis atpildo diena, nes Lietuva niekada neužmirš šios teisingumo skolos.

1991 metų liepos 31-osios rytą buvo nužudyti Medininkų pasienio poste budėję muitinės

darbuotojai Antanas Musteikis ir Stanislovas Orlavičius, "Aro" pareigūnai Algimantas Juozakas bei Mindaugas Balavakas, kelių policininkai Algirdas Kazlauskas ir Juozas Janonis.

Medininkuose sunkiai sužalotas policininkas Ričardas Rabinavičius rugpjūčio 2 dieną ligoninėje mirė. Išgyveno tik sunkiai sužeistas muitininkas Tomas Šernas.

Lietuvos pareigūnai neabejoja, kad septynis atsikūrusios Lietuvos sieną saugojusius pareigūnus šūviais į galvą nužudė sovietų ypatingosios paskirties milicijos būrio OMON smogikai. Rusijos pareigūnai iki šiol ignoruoja Lietuvos prokurorų prašymus apklausti nusikaltimo užsakovus ir vykdytojus.

Kolos pusiasalio. Šiame 1,2 mln. kv. kilometrų užimančiame trikampyje yra apie 100 mlrd. tonų naftos, didelės žuvies atsargos ir Šiaurės jūrų kelias. Visuose rusų žemėlapiuose šis sektorius priskiriamas Rusijai, tačiau 1997 m. Maskva ratifikavo JTO Jūros teisės konvenciją, pagal kurią ekonominės šalies ribos apribotos iki 320 km pakrantinės zonos. Žinių agentūros pranešė, kad Rusija Šiaurės ašigalyje (jūros dugne) įsmeigė savo vėliavą ir paskelbė, kad nuo dabar tai rusų žemės dalis – rusų nuosavybė. Į tai tuoj reagavo Kanados užsienio reikalų ministras Peter MacKay, pareikšdamas per televiziją, kad tai ne 15 amžius. "Negali keliauti aplink pasaulį ir iškeldinėti savo vėliavą ir skelbti, kad tai jau mano teritorija".

LRT

PRIPAŽĮSTAMA VIENYBĖS GALIA

JAV prezidentas George W. Bush ir Didžiosios Britanijos ministras pirmininkas Gordon Brown pristatė bendrą poziciją dėl Irako. Prieš jų susitikimą pasirodė pranešimai, jog naujasis Didžiosios Britanijos vadovas sieks atsiriboti nuo G. W. Bush ir pasitraukti iš Irako. Tačiau pirmajame susitikime abu mėgino demonstruoti gerus tarpusavio santykius.

Vis dėlto jie buvo pastebimai šaltesni nei tarp G. W. Bush ir praėjusį mėnesį iš posto pasitraukusio Tony Blair.

Per daugiau kaip trijų valandų susitikimą G. W. Bush ieškojo bendrų sąlyčio taškų su naujuoju Didžiosios Britanijos pirmininku ir pažymėjo, jog yra lankęsis Škotijoje. Jų padėjėjai taip pat patvirtino, jog tiek G. W. Bush, tiek G. Brown

yra dideli regbio gerbėjai.

Per susitikimą dviejų šalių vadovai aptarė Irano ir Irako klausimus. Jie sutiko, jog Iranas turi susilaukti griežtesnių sankcijų dėl savo branduolinės programos. Tačiau G. Brown nekomentavo, kaip ilgai Didžioji Britanija laikys savo 5 tūkst. karių Irake. "Ministras buvo labai atsargus ir labai nedaug kalbėjo apie karą Irake. Manau, jis tikrai išvengė šios temos", - sakė Bostono universiteto tarptautinių santykių profesorius William Keylor.

G. W. Bush nerodė jokio nerimo dėl galimybės, jog britai išves savo pajėgas. "Manau, nėra jokių abejonių, kad G. Brownas supranta, jog nesėkmė Irake būtų mūsų šalių šimtmečio nelaimė", - pažymėjo JAV prezidentas.

ELTA

JAV VIZŲ PANAIKINIMO ĮSTATYMAS

Lietuva nusivylusi, jog priimant sprendimą, kurioms Rytų Europos valstybėms JAV suteiks bevizį režimą, vienas iš daugelio būsimų kriterijų bus atmestų vizų procentas.

JAV Kongresas praėjusią savaitę priėmė įstatymą, kuris ateityje gali sudaryti sąlygas kai kurių Rytų Europos valstybių, atitiksiančių JAV nustatytus kriterijus, piliečiams be vizų vykti į JAV.

Per 10 dienų šį įstatymą dar turi pasirašyti JAV prezidentas. Lietuvos užsienio reikalų ministerijos Informacijos ir viešųjų ryšių skyriaus patarėja Daiva Rimašauskaitė teigė, kad vienas iš daugelio būsimų kriterijų bus atmestų vizų procentas.

"Ta valstybė, kuri pateks į reikalaujamą iki 10 proc. vizų atmetimo intervalą, atitiks vieną iš būsimų kriterijų", - teigė diplomatė. Anot D. Rimašauskaitės, dėl dirbtinai nustatyto atmestų paraiškų vizai gauti procento (mažesnis nei 10 proc. vizų atmetimo procentas) ne visos bevizio režimo siekiančios šalys, tarp jų ir Lietuva, Vengrija, Latvija, Lenkija, Slovakija, Rumunija, iš karto taps programos dalyvėmis.

Pagal Vizų atsisakymo programą, atmestų paraiškų vizai gauti procentas valstybėms kandidatėms didinamas nuo 3 iki 10 proc. Lietuvoje atmestų vizų procentas pernai buvo 27,7 proc.

LRT

UŽ RUSIJOS VALDŽIOS KRITIKĄ – PSICHIATRIJOS LIGONINĖ

Rusijos opozicijos aktyvistai pastaruoju metu vis dažniau priverstinai uždaromi į psichiatrijos ligonines, tvirtina Maskvos režimo kritikai. Buvęs pasaulio šachmatų čempionas Garis Kasparov paskelbė, kad jo vadovaujamam Jungtiniam piliečių frontui priklausanti Larisa Arap prieš jos valią buvo paguldyta į psichiatrijos ligoninę Murmansko mieste. Ši moteris griežtai kritikavo valdžios politiką, susijusią su psichinių sutrikimų turinčių vaikų gydymu.

Opozicijos aktyvistai tikina, kad tai ne pirmas atvejis, kai Vladimir Putin valdomoje Rusijoje žmonės uždaromi į ligoninę prieš jų valią ir ne dėl ligos. Tokią praktiką jie lygi-

no su sovietmečio metodais.

"Tai gali atsitikti tiems, kurie veikia prieš "Gazprom", vietos karinės bazės ar vietos medicinos mafijos interesus. Pažeisti vietinių biurokratų interesus yra labai rizikinga", - sakė vienas iš Rusijos opozicijos vedlių G. Kasparov, kurį citavo britų dienraštis *The Independent*.

48 m. L. Arap praeitą savaitę apsilankė psichiatrijos ligoninėje, kad gautų pažymą apie jos sveikatos būklę, kuri būtina norint pratęsti vairuotojo pažymėjimo galiojimą.

Sovietmečiu priverstinis "gydymas" ligoninėse buvo plačiai naudojamas siekiant palaužti disidentų valią.

ELTA

KARAS DĖL ARKTIES – JAV PRIEŠ RUSIJĄ

Washington, DC. Amerika rimtai ruošiasi užginčyti Rusijos teises į didelį Arktikos plotą, besiribojantį su Rusijos krantais nuo Čiukotkos iki Kolos pusiasalio, kurį Rusija visada laikė savo teritorija. Tai leido suprasti valstybės sekretoriaus patarėjas teisiniais klausimais John Bellinger, rašo *rbcdaily.ru*.

JAV prezidento G. W. Bush administracija savo tikslu laiko JTO Jūros teisės konvencijos ratifikavimą ir atidžiai seka kitų šalių veiksmus Arktyje, teigė J. Bellinger. Jis turi omenyje Rusiją, kuri JTO Konvencijos ribose pareiškė teises į 460 tūkst. kv. mylių plotą Arktikoje – plotas, kuris yra Rusijos žemyninio šelfo tąsa. Patarėjas pareiškė, kad JAV gali pateikti prašymą gauti teisę

valdyti Aliaskos valstijos pakrantės zoną, kuri apie 600 mylių (900 km) nusitęsia į Arkties vandenyną.

Dėl to JAV turi ratifikuoti JTO Jūros teisės konvenciją. Po to Vašingtonas įgaus teisę dalyvauti tarptautinės komisijos pasitarimuose, kuri peržiūri valstybių pateiktas paraiškas. Anot J. Bellinger, konvencijos ratifikaciją "palaiko Pentagonas, karinis jūrų laivynas, prezidentas G. Bush ir Amerikos energetikos industrija".

Praėjusio amžiaus trečiajame dešimtmetyje SSRS, Norvegija, Danija, JAV ir Kanada susitarė poliarinės zonos vandenį ir salas laikyti tos šalies teritorijos dalimi. Tokiu būdu Rusijai atiteko didžiausia zona tarp Čiukotkos, Šiaurės polio ir

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Per pirmąjį šių metų pusmetį iš valstybės biudžeto skirta per 143 tūkst. litų neteisėtais pareigūnų veiksmais padarytai žalai atlyginti. Teisingumo ministerijos duomenimis, asmenims, patyrusiems turtinę ir neturtinę žalą, išmokėta 143 tūkst. 215 litų. Šiuo pinigų gavę 12 asmenų - daugiausia dėl ikiteisminio tyrimų pareigūnų, prokurorų ir teismo veiksmų baudžiamajame procese. Valstybės biudžete neteisėtais pareigūnų veiksmais padarytai žalai atlyginti kasmet yra numatomi asignavimai. Remdamasi teismų ar tarptautinių teismo institucijų sprendimais, kompensacijas išmoka Teisingumo ministerija. Atlyginusi žalą, valstybė įgyja teisę iš kaltininkų išieškoti išmokėtas sumas.

Prieš 16 metų įvykusi Medininkų tragedija rūpi ne tik lietuviams - apžiūrėti vagonėlio, kuriame OMON'o smogikų buvo sušaudyti pirmieji Lietuvos pasieniečiai, vis dažniau atvyksta ir skaudžiu Lietuvos istorijos puslapiu besidomintys užsieniečiai. "Pastaruoju metu susidomėjimas memorialu Medininkuose auga. Ypač siekiame, kad apie žudynes sužinotų jaunimas. Medininkuose lankosi vis daugiau ekskursijų, tarp jų ir iš užsienio. Ką tik išlydėjome Lietuvos istorija besidominčius prancūzų turistus", - *Eltai* sakė Muitinės muziejaus vyriausiasis muziejininkas Arvydas Pranevičius.

Prie Medininkų posto, kuriame kadaise buvo tankus miškas, minint 10-ąsias žudynių metines buvo įrengtas memorialas. Statybinis vagonėlis, kuriame įvykdytas nusikaltimas, šiandien yra apgaubtas stikliniu gaubtu, jame įrengta nedidelė ekspozicija. Netoli vagonėlio tragediją primena muitinės pareigūno Vytauto Baublio sukurtas koplytstulpis.

1991 metų liepos 31 dieną tarp ketvirtos ir penktos valandos ryto iš miško atbėgę Rygos ypatingosios paskirties milicijos būrio (OMON'o) profesionalūs smogikai suguldė aštuonis pasieniečius ant grindų ir ėmė į juos šaudyti specialiomis kulkomis, kad nebūtų girdėti triukšmo. Kukliame vagonėlyje iki šiol išlikę kraupių žudynių pėdsakų - sienoje likusios kulku žymės, ant palikto linoleumo lopinėlio ir čiužinių matyti kraujo dėmės. Tačiau apskritai ekspozicija yra kukli - dauguma daiktų, priklausiusių pasieniečiams, yra nusikaltimą tiriančios Generalinės prokuratūros žinioje.

Lietuvos sienos apsauga jau dabar atitinka Šengeno erdvei keliamus reikalavimus, tvirtina pasieniečiai. Naujienų agentūrai *ELTA* muitinės ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnai sakė, kad pernai pavasarį pradėtą pertvarką teigiamai įvertino ir rudenį Lietuvoje lankęsi Europos Sąjungos ekspertai. Laikinais Padvaronių užkardos vado pareigas einantis Giedrius Matkevičius nurodė, kad, taikantis prie Šengeno reikalavimų, Medininkų poste buvo atskirti ES ir trečiųjų šalių piliečių transporto priemonių srautai, įdiegta naujų vaizdo stebėjimo kamerų, įrengti nauji kontrolės vartai.

"Šengeno ekspertai vėl atvyks rugsėjo mėnesį, jie įvertins Šengeno informacinės sistemos SIS II pasirengimą. Ši sistema bus sukurta laiku. Esame visiškai pasirengę įsilieti į Šengeno bendrąją erdvę", - teigė G. Matkevičius. Muitinės atstovų teigimu, mažai tikėtina, kad Lietuvai įsilies į Šengeno erdvę labai pakistų transporto srautai. "Srautai yra kintantys. Jie labai priklauso nuo švenčių - vežėjai orientuojasi į šventines dienas, nori išvykti iki to laiko", - teigė Medininkų kelio posto vyriausiasis inspektorius, laikinai einantis posto viršininko pavaduotojo pareigas Robertas Jurkuvėnas.

ES teisingumo komisaras Franco Frattini pareiškė, kad devynių ES "naujokių", tarp jų ir Lietuvos, piliečiams pasienio kontrolė bus panaikinta gruodžio mėnesį. "Tai bus tarsi Kalėdų dovana visiems Europos gyventojams", - sakė F. Frattini. Jo teigimu, formalus politinis sprendimas į Šengeno erdvę priimti Čekiją, Estiją, Vengriją, Latviją, Lietuvą, Malta, Lenkiją, Slovakiją ir Slovėniją bus priimtas lapkričio mėnesį. Šiuo metu Šengeno sutartis galioja 15 šalių - visoms senosioms Bendrijos narėms, išskyrus Didžiąją Britaniją ir Airiją, bei ES nepriklausančioms Norvegijai ir Islandijai.

Uoliu kovotoju su eismo pažeidėjais keliuose staiga tapęs Seimo pirmininkas Viktoras Muntianas pats nevengia sėdėti 170 km per valandą lekiančiame automobilyje - taip jis lėkė į Kėdainiuose vykusį susitikimą su rinkėjais. Tiesa, vairavo ne pats V. Muntianas, be to, automobilis BMW buvo su įjungtais švyturėliais. Lietuvos policijos Eismo priežiūros tarnybos viršininko pavaduotojo Gintaro Aliksandravičiaus paaiškinimu, "kelių eismo taisyklėse aiškiai pasakyta, kad specialiųjų transporto priemonių, važiuojančių su įjungtais švyturėliais, greitis nėra ribojamas, nėra nustatytas joks greičio limitas - tiesa, su sąlyga, kad jos nekelia grėsmės aplinkiniams". Tačiau pareigūnas negalėjo tiksliai apibūdinti, koks tokio automobilio vairuotojas laikomas keliantis grėsmę, ir koks tokiu nelaikomas.

LGITIC

Pirmą kartą atvykęs D. Britanijos naujasis ministras pirmininkas Gordon Brown (kairėje) spaudos konferencijoje Camp David kartu su JAV prezidentu George Bush pareiškė, kad britų karių tarnybos laikas Irake priklausys nuo Didžiosios Britanijos karo vadovybės generolų sprendimo.

TELKIAMAS FRONTAS PRIEŠ IRANĄ

JAV valstybės sekretorė Condoleezza Rice ir gynybos sekretorius Robertas Gates Egipte pradėjo vizitą regione, kurio metu sieks sutelkti arabų sąjungininkes, kurių parama turi tapti atsvara destabilizuojančiai Irano įtakai.

Per vieną iš itin retų bendrų kelionių, prieš kurią Vašingtonas paskelbė apie planus suteikti daugiamilijardinę karinę paramą savo sąjungininkėms šiame regione, jie taip pat mėgins užsitikrinti šių šalių paramą Irako stabilizavimo procesui bei JAV remiamai vyriausybei Bagdade.

"Mes viliamės, kad esant tinkamoms saugumo sąlygoms daugiau valstybių įsteigs diplomatinės atstovybes Irake", - vykdamą į Raudonosios jūros kurortą Šarm el Šeichą žurnalistams sakė C.Rice, taip pat paraginusi nurašyti daugiau Irako skolų.

Arabų šalių diplomatinės misijos buvo priverstos apriboti savo veiklą Irake dėl sukilėlių vykdomos išpuolių ir grobimų kampanijos.

Liepos 30 d. JAV paskelbė, kad vadinamosioms nuosai kioms arabų šalims, su kurių užsienio reikalų ministrais savo vizito metu ketina susitikti C.Rice ir R.Gates, suteiks

karinės pagalbos už ne vieną milijardą dolerių.

"Turėsime galimybę (su ministrais) aptarti, kokių iniciatyvų galėtume imtis su savo bičiuliais ir sąjungininkais saugumo bei politikos srityse, - sakė C.Rice. - Mums labai svarbu prisidėti prie mūsų senų sąjungininkų šiame regione saugumo užtikrinimo".

JAV ketina Saudo Arabijai skirti 20 mlrd. dolerių, Egiptui - 13 mlrd. dolerių, o Izraeliui - 30 mlrd. dolerių, kad šalys modernizuotų ginkluotąsias pajėgas ir būtų pajėgios atremti Irano keliamą grėsmę.

"Mes dirbame drauge su šiomis valstybėmis, kad būtų įveiktas ekstremizmas ir suteikta galimybė nuosaikioms bei reformistinėms jėgoms", - sakė C.Rice, atmesdama Teherano kaltinimus, kad planuojama karinė parama pakurstys baimės atmosferą ir pakenks Artimųjų Rytų šalių tarpusavio santykiams.

"Manau, jei jau kalbama apie regiono destabilizavimą, dėl to kaltas Irano režimas, kuris užsiima būtent tokia veikla", - pabrėžė valstybės sekretorė.

Kiek anksčiau Irano užsienio reikalų ministerijos atstovas spaudai Mohammada Ali

Hosseini apkaltino Jungtines Valstijas, kad jos seniai įgyvendina politiką, kurios tikslas - skleisti baimę šiame ir gądinti gerus Artimųjų Rytų valstybių santykius".

Irano gynybos ministras Mostafa Mohammad Najjar savo ruožtu pareiškė, kad JAV mėgina išprovokuoti ginklavimosi varžybas, kad amerikiečių ginklų fabrikai turėtų daugiau darbo". *LRT*

RUSIJA PRIPAŽINTA KALTA DĖL MASINIŲ ŽUDYNIŲ IR PLĖŠIMŲ ČEČENIJOJE

Europos Žmogaus Teisių Teismas liepos 26 d. išnagrinėjo bylą, kurioje Čečėnijos gyventojai kaltina federalinę valdžią kariniais nusikaltimais per specialiąją kovotojų paieškos operaciją Grozno priemiestyje Novyje Aldai 2000 metų vasario 5 dieną, ir pripažino Rusijos kaltę.

Ieškovai teigia, kad žmonės Ypatingosios paskirties milicijos būrio (OMON) uniforma nužudė 56 taikius gyventojus (tarp jų buvo senelių, moterų ir vaikų), įvykdė daug plėšimų, išžaginimų ir padėgimų.

Skundai, buvo priimti nagrinėti 2005 metų gruodžio 13 dieną pagal Europos Žmogaus Teisių Konvencijos 2 straipsnį (teisė gyventi), 3 straipsnį (draudimas kankinti) ir 13 straipsnį (teisė į efektyvias teisinės apsaugos priemones).

Išnagrinėjęs bylą Europos Teismas pripažino Rusijos kaltę ir įpareigojo ją išmokėti 145 tūkst. eurų kompensaciją.

Šiems įvykiams buvo skirtas 2000 metais išleistas Teisių gynimo centro "Memorial", kurio juristai atstovavo pareiškėjų interesams Strasbūre, pranešimas: "Valymas": Novyje Aldų gyvenvietė, 2000 vasario 5 diena". Rusijos vyriausybė atsisakė pateikti Europos Teismui baudžiamosios bylos medžiagos kopiją. *LRT*

JAV Valstybės sekretorė Condoleezza Rice ir naujasis D. Britanijos Užsienio reikalų ministras David Miliband spaudos konferencijoje prezidentinėje Camp David vasaros stovykloje atsako į žurnalistų klausimus.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija "Viltis", Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

LIETUVIŲ FONDAS – UŽSIENIO LIETUVIŲ TAUTINEI VEIKLAI

Daugelio lietuvių rūpestis buvo ir yra lietuviškoji veikla Amerikoje. Pirmoji išeivija, mažai raštinga, bet mylinti Lietuvą, steigė lietuviškas parapijas, draugijas, Vyčių organizaciją, draudimo finansines sąjungas, leido lietuvišką spaudą, kovojo už lietuviškas pamaldas ir visada rėmė nepriklausomos Lietuvos idėją.

Antroji, pokarinė išeivija, pasinaudojo pirmųjų sukurtomis institucijomis, nors ne visada jų veiklos būdai sutapo. Steigiant lituanistines šeštadienio mokyklas, ne visi parapijų vadovai leido jų mokyklose dėstyti lietuvių kalbą ir Lietuvos istoriją – dėmesys lituanistiniam švietimui nebuvo suprastas. Mūsų tautinei veiklai buvo sunkios sąlygos. Labai trūko lėšų lietuviybės išlaikymui. Kultūrininkų diskusijos tais klausimais baigdavosi tik pokalbiais ir iki kito tol, kol dr. Antanas Razma paskelbė straipsnį apie milijoninio fondo reikalingumą. Daugelis pritarė, bet buvo ir tokių, kurie jį laikė svajotoju – tai tik "tyruose šaukiančio balsas". Tačiau jis pradėjo rinkti tūkstantines, norėdamas surasti tūkstantį lietuvių, kurie suaukotų milijoną. Ir pradžioje į jo šauksmą atsiliepė lietuviai gydytojai, aukodami tūkstantines. Vėliau įsijungė prekybininkai ir visi kiti.

Po daugelio pasitarimų su JAV LB vadovais, pagaliau buvo surastas sprendimas ir Illinois valstijos įstaigose šis sąjūdis 1962 m. kovo 14 d. įregistruotas Lithuanian Foundation pavadinimu, o nuo JAV federalinių mokesčių atleidimas gautas 1964 m. gruodžio 7 d.

Sutvarkius Fondo teisinį pagrindą, laikinuoju Lietuvių fondo tarybos pirmininku buvo išrinktas pats Fondo iniciatorius dr. Antanas Razma, o Valdybos pirmininku pakviestas Lietuvių tautinės sąjungos narys Teodoras Blinstrubas.

Reikėjo 13 metų pastangų, kol 1974 m. buvo pasiektas pirmasis milijonas. Antrajam milijonui tereikėjo 6 metų, trečiam ir ketvirtam po ketverius, o penktasis milijonas suaukotas per dvejus metus.

Lietuviybės išlaikymui atsivėrė žymūs pragiedruliai. Mūsų kultūrinei tautinei veiklai sąlygos pagerėjo. Nors LF pelno skirstymas yra jautrus dalykas, kurį visuomenė seka ir reiškia savo nuomonės, tačiau iki šiol nesusipratimų nebuvo. Lietuvių fondas lietuviškiems reikalams jau yra paskyręs beveik 14 milijonų dolerių. Šiuo metu Fondo kapitalas jau beveik 16 milijonų dolerių.

Šiais metais Lietuvių fondo taryba leido Pelno skirstymo komisijai paskirstyti 537,652.00 dolerius. Pelno skirstymo komitetas didžiausią pelno dalį – 150,518 dol. paskyrė JAV Lietuvių Bendruomenės valdybos veiklai, o Pasaulio Lietuvių Bendruomenės reikalams 62,949 dol. Prašymams iš JAV skirta 110,558 dol., o iš Lietuvos 28,860 dol. ir prašymams iš kitų kraštų 12,500 dol. Lietuvių fonde veikia ir mažesni "fondeliai" pagal aukotojų nurodymus, kam turėtų būti skirta parama iš jų suaukotų sumų – šiemet paskirta 10,439 dol.

Kadangi Lietuvių fondas įsteigtas užsienio lietuvių lituanistiniam švietimui, tautinei kultūrai ugdyti, jaunimo reikalams ir visai mūsų tautinei veiklai padėti, net ir Lietuvai nepriklausomybę atkūrus, lietuviybės išlaikymas ir toliau lieka pagrindiniu užsienio lietuvių tikslu.

S. Tūbėnas

LIETUVOS PREZIDENTO KALBA MININT LIETUVOS IR JAV DIPLOMATINIŲ RYŠIŲ 85-ĄSIAS METINES

Jūsų Ekscelencija Ambasadoriau,

Ponios ir Ponai,

Esame čia ypatinga proga istorinėje vietoje paminėti istorinio mums įvykio. Valstybė atšventusi vos 17-os metų atkurtą savarankiškumą šiandien čia mini precedento neturinčio fakto – 85-ąsias diplomatinių santykių atkūrimo metines. Įsidėmėtina, kad mums nereikia minėti santykių atkūrimo su kakčių, nes jie niekada nebuvo nutrūkę per visus 85-erius metus.

Valstybių santykiai neprasisėda ir nesibaigia apsieikimu notomis ar diplomatiniais pasiuntiniais. Lietuvą ir JAV visada jungė žmonės.

Nuo pirmojo mokyklos mokytojo Niujorke Aleksandro Kuršiaus ir JAV nepriklausomybės kovotojo Tado Kosciuškos iki Arvydo Sabonio ar Žydrūno Ilgausko - šiandien mus jungia net milijonas lietuvių save laikančių ir amerikiečių.

Amerika visais laikais, ir dabar, buvo išskirtinis traukos centras. Lietuviai ten keliaudavo ir grįždavo, parveždami naujas idėjas, privačios iniciatyvos patirtį, laisvės ir noro gyventi laisvai, troškimą. Grįžę su sukauptu, sunkiai uždirbtu kapitalu kėlė savo ūkį ir verslą.

Žymiausiu paminklu šiai transatlantinei draugystei tapo S. Dariaus ir Stasio Girėno kelionė į Lietuvą. "Lituanica" atvėrusi kelius oro paštui, įrodė, kad Amerika nėra taip toli nuo Europos, kad turint net ir menkas priemones, įmanomas nuolatinis susisiekimas su Lietuva, nuolatinis transatlantinis ryšys.

Gerbiameji,

Nedidelė valstybė turi daug daugiau galimybių laisvai ir nepriklausomai kurti savo gerovę, kai pasaulyje dominuoja ne jėgos politika, o universaliai pripažįstamos teisės ir ver-

BRITŲ KARIAI TRAUKIASI IŠ ŠIAURĖS AIRIJOS

Didžiosios Britanijos kariuomenė naktį iš liepos 31-osios į rugpjūčio 1-ąją oficialiai baigė Šiaurės Airijoje 38 metus vykdytą operaciją, praneša BBC. Visą šį laiką karinis britų kontingentas padėjo vietos policijai užtikrinti tvarką regione. Karinėje kampanijoje iš viso dalyvavo per 300 tūkst. karių. Pagrindinės britų armijos pajėgos jau pasitraukė iš Šiaurės Airijos teritorijos. Ten liko vos 5 tūkst. karių.

Dabar už vidaus saugumą bus atsakinga tik vietos policija.

ELTA

tybės. XX amžiaus pradžioje JAV Prezidento W. Wilsono pasiūlytos demokratijos, rinkos ekonomikos, laisvo tautų apsisprendimo vertybėmis ir kolektyviniu saugumu pagrįstos pasaulio tvarkos idėjos Lietuvai irgi atvėrė naujus kelius ir galimybes.

Ką tik atkūrusiai nepriklausomybę Lietuvai šis kelias nebuvo lengvas, o mūsų pirmiesiems diplomatams teko imtis sudėtingų gyvybinės svarbos valstybės egzistencijai turėjusių uždavinių.

Nepaisant to, 1922 m. užmezgus diplomatinis santykius Lietuvos ir Jungtinių Amerikos Valstijų ryšiai plėtėsi, stiprėjo ekonominis, politinis bei kultūrinis bendradarbiavimas. Savo nišas tuometinėje JAV rinkoje rado lietuviški gaminiai, o iš Amerikos su grįžtančiais tautiečiais pas mus atkeliavo sunkiai uždirbtas kapitalas ir iki šiol savo populiarumo pozicijų neužleidžiantis krepšinis.

Tarpukario diplomatų veiklą primena ir lygiai prieš 85-erius metus pirmą kartą Lietuvoje surengtos beisbolo rungtynės. Tuomet JAV konsulas P. Edvards', matyt, mėgindamas užkrėsti lietuvius ir šia amerikietiško sporto šaka, asmeniškai išmetė pirmąjį varžybose beisbolo sviedinį. Lietuvą ir Ameriką visada jungė žmonės, nesvarbu ar jie buvo paprasti ūkininkai, ieškantys laimės Amerikoje, ar lakūnai, ar diplomatai...

Gerbiameji,

Lietuva visada liks dėkinga Jungtinėms Amerikos Valstijoms už Baltijos šalių okupacijos nepripažinimo politiką, už suteiktą galimybę diplomatams tęsti savo darbą tuo metu, kai buvome išbraukti iš Europos politinio žemėlapiio.

Neabejoju, kad diplomatinės tarnybos tęstinumas per visą okupacijos laikotarpį ir Vašingtono 16-oje gatvėje išlikęs nepriklausomos Lietuvos lopinėlis bei rūmai su užrašu "Legation of Lithuania", įeis ne tik į Lietuvos, bet ir viso pasaulio diplomatijos istoriją.

Jungtinėse Amerikos Valstijose kasmet buvo švenčiama Vasario 16-oji, padėjusi išsaugoti mūsų laisvės troškimą ir kovotojų dvasią. O nusivylusiems naują viltį suteikdavo vieši Vašingtono pareiškimai dėl neteisėtos okupacijos. JAV nepamiršo pavergtųjų tautų – tai mums primindavo "Amerikos balso" bei "Laisvosios Europos" radijo transliacijos.

Šiandien džiaugiamės šios politikos rezultatais – prisikėlusia Lietuva, JAV ir Baltijos

valstybių partnerystės chartija atvedusia mus į NATO, išsiplėtusiais ir sustiprėjusiais Lietuvos ir JAV dvišaliais ryšiais.

Šiandien beveik 300 mln. dolerių Amerikos investicijų prisideda prie Lietuvos ekonomikos pažangos kūrimo, o lietuvių ir amerikiečių kariai stovi greta ten, kur ginama laisvė ir klojami demokratinėmis vertybėmis grįsti žmonių gyvenimo pamatai. Šiandien mūsų žmonių ryšys ir noras plėsti Lietuvos ir Amerikos bendradarbiavimą yra kaip niekad stiprus.

Ponios ir ponai,

Per 85-erius metus pasikeitė ne tik mūsų valstybės, pasikeitė ir pasaulis. XXI amžius atnešė ne tik naujas galimybes, bet ir naujus iššūkius, kurių jokia šalis nėra pajėgi įveikti viena. Esu įsitikinęs, kad šiandieniniame pasaulyje tik bendromis vertybėmis pagrįsta transatlantinė JAV ir Europos partnerystė, gali užtikrinti mūsų šalių, mūsų visuomenių konkurencingumą ir saugumą, mūsų puoselėjamų vertybių sklaidą.

Lietuva veržliai ir ambicingai prisideda formuojant naują išsiplėtusios Europos savitumą ir neabejotiną prioritetą šioje veikloje užima stipraus transatlantinio ryšio plėtra. Džiaugiuosi, kad šiandien mus jungia Sustiprintos partnerystės Šiaurės Europoje iniciatyva, kad šių metų JAV ir ES vadovų susitikime buvo nusibrėžtas tikslas sukurti laisvą transatlantinę rinką.

Tikiu, kad čia nesustosime. Mūsų bendras, prieš 5-erius metus įvykęs "Lituanicos" vertas transatlantinis žygis turi būti pilnas ryžto plėsti demokratijos ir laisvės erdvę, kad ji apimtų visą Rytų Europą ir Pietų Kaukazą. Mūsų žygis turi būti pasiaukojantis ir kupinas noro paskatinti pokyčius Baltarusijoje.

Mes turime būti tvirti, kurdami konstruktyvų, abipusę pagarbą ir bendromis vertybėmis grįstą bendradarbiavimą su Rusija.

Per daugelį metų Amerika mums tapo artimu draugu ir stipriu užtarėju. Tikiu, kad ši šimtmečius egzistuojanti mūsų žmonių jungtis tęsis, kad ir Lietuva amerikiečiams taps traukos centru, kad pažindami šiandieninę Lietuvą, jie pažins atjaunėjusią ir kupiną naujų idėjų Europą. Tikiu, kad pašalinus dar esamus biurokratinis – diplomatinis suvaržymus, dar plačiau atversime duris nenutrūkstamam žmonių ryšiui ir pasitikėjimu grįstam dvišaliam bendradarbiavimui.

Kaunas, Istorinė Prezidentūra, 2007 m. liepos 26 d.

VALDŽIA NESISTENGIA NUBAUSTI MEDININKŲ ŽUDYNIŲ KALTININKŲ

Vilnius, liepos 31 d. (ELTA). Šalies prezidentui Valdui Adamkui tikint, jog Medininkų tragedijos kaltininkai bus nubausti, o Generalinei prokuratūrai aiškinant, kad tirti nusikaltimą - be galo sunku, Tėvynės sąjungos politikos komiteto pirmininkas Vytautas Landsbergis laikosi kitokios nuomonės: valdžia nesistengia ir nesistengė nubausti nusikaltėlių, nes bijo konfliktuoti su Rusija.

Pasak V. Landsbergio, prieš 16 metų įvykusios tragedijos Medininkų pasienio poste kaltininkų nesistengiama nubausti nuo tada, kai 1993 metais pasikeitė politinė valdžia. "Juk tuo metu į mūsų šalies teisingumo rankas visgi buvo patekęs vienas ypatingosios paskirties milicijos būrio (Rygos OMON'o) teroristų Sergejus Parfionovas. Nors ir nebuvo įrodymų, kad jis žudė, tačiau juk jis buvo nufilmuotas siautėjantis Lietuvos pasienio postuose.

Nepaisant to, Lietuva jį paleido. Nusikaltėlis išvyko į Latviją, kur taip pat išvengė bausmės. Kiek vėliau Rusijoje jis buvo sutiktas paradų, orkestrų ir net ordinų", - Lietuvos radijo laidoje kalbėjo profesorius V. Landsbergis, 1990 m. kovą - 1992 m. lapkritį buvęs

Aukščiausiosios Tarybos - Atkuriamojo Seimo pirmininkas.

"Praėjo daug metų, ir į jau pavargusias Lietuvos teisingumo rankas pateko kitas teroristas - Igoris Gorbanis, kurį atpažino vienintelis po žudynių likęs gyvas muitininkas Tomas Šernas. Tuomet ir kilo klausimas - ką daryti? Kaip išvengti problemų su Rusija? Mūsų prokuratūra nusprendė, kad Tomo Šerno liudijimų nepakanka, be to, I. Gorbanis turįs liudininką, kuris teigė, esą nusikaltėlis tą naktį buvęs kitur. Tačiau jis buvo Lietuvoje", - įsitikinęs V. Landsbergis.

"Ką apskritai omonininkai veikė Lietuvoje? Ar prašė kokio leidimo atvykti? Ne, jie siautėjo ir tiek. Ėjo kiaurai per sienas stipriai ginkluoti ir darė ką norėję. Tai banditų gauja. Bet mes banditą paleidžiame...", - neslėpė nusivylimo profesorius. Pasak politiko, Lietuvos žmonės turėtų piktintis valdžia, kuri esą užuot ieškojusi tiesos, tik stengiasi išvengti politinių konfliktų su Rusija.

V. Landsbergio nuomone, Medininkų tragediją reikėtų traktuoti kaip karinį nusikaltimą, nes jį mūsų valstybėje įvykdė svetimos šalies dalinys arba svetimšalių "maitinami" vietiniai teroristai. "Juk tai nė-

ra paprasta žmogžudystė. Kai kitos valstybės pareigūnai nužudo mūsų žmones (turiu omenyje ir Sausio 13-osios įvykius), ir iki šiol nėra nei vieno kalto, yra absurdas. Juk tai - gryniausi karo nusikaltimai", - pabrėžė V. Landsbergis.

Medininkų tragedijos metu buvęs aukščiausioje šalies valdžioje, dabartinę valdžią V. Landsbergis ragina mokytis iš Londono, kuriame esą matosi prabudimas, orumas ir savigarbą. "Mes mąstome, jog nieko negalime padaryti, nes esame maža tauta. Su tokia nuostata esame tikrai dvasiški bejėgiai. Juk galime būti maži, bet orūs!", - pažymėjo V. Landsbergis.

1991 metų liepos 31-osios rytą buvo nužudyti Medininkų pasienio poste budėję muitinės darbuotojai Antanas Musteikis ir Stanislovas Orlavičius, "Aro" pareigūnai Algimantas Juozakas bei Mindaugas Balavakas, kelių policininkai Algirdas Kazlauskas ir Juozas Jانونis. Medininkuose sunkiai sužalotas policininkas Ričardas Rabavičius rugpjūčio 2 dieną ligoninėje mirė. Išgyveno tik sunkiai sužeistas muitininkas Tomas Šernas.

Lietuvos pareigūnai neabejoja, kad septynis atsikūrusios Lietuvos sieną saugojusius

Laisvė, lygybė, brolybė – Prancūzijos šūkis, kai prancūzai prieš 218 metų iš Bastilijos kalėjimo išlaisvino žmones, kovoję prieš monarchinę diktatūrą. Liepos 14-ąją minima ši šventė. Nuotraukoje Prancūzijos ambasadorius Lietuvoje Gny Yelda ir europarlamentaras Vytautas Landsbergis su žmona Gražina.

pareigūnus šūviais į galvą nužudė sovietų ypatingosios paskirties milicijos būrio OMON smogikai. Rusijos

pareigūnai iki šiol ignoruoja Lietuvos prokurorų prašymus apklausti nusikaltimo užsakovus ir vykdytojus.

VYTAUTAS POCIŪNAS SKELBIAMAS DIDVYRIU

Prabėgus dešimčiai dienų po to, kai Lietuvos prezidentas V.Adamkus įteikė V.Pociūno artimiesiems jam po mirties skirtą ordiną, kaimyninėje Baltarusijoje įvyko rimta valdžios kaitaliojė: "batka" su trenksmais atleido saugumo vadą Stepaną Sucharenką ir jo pavaduotoją. Tarp šių įvykių lyg ir nėra nieko bendra. Tačiau sukaupusi visą dėmesį į V.Pociūno pomirtinio apdovanojimo vietinės prasmės mūsų visuomenė nepelnytai ignoravo tarptautines reikšmes, o tokių tikrai būta.

Ordino įteikimas V.Pociūnui po mirties Lietuvoje nebuvo niekam ypatinga staigmena. Nemažai tokio gesto šalininkų buvo ir Lietuvoje, ir tarp įtakingų lietuvių išeivių. Apie jo būtinumą buvo skelbiama iš įvairių politikos ir visuomenės autoritetų lūpų. Tačiau dera pripažinti, kad plačioji visuomenė manė, jog tais pareiškimais ir bus apsiribota.

Tikrai niekas nemanė, kad bus paskirtas vienas garbingiausių apdovanojimų. Gestas nelauktas dar ir todėl, kad ordiną įteikė prezidentas, lig šiol įtartinais vengęs kategoriškų pareiškimų dėl painios V.Pociūno žūties istorijos. Ir todėl,

kad buvo paskirtas premjero G.Kirkilo teikimu, kuriam patarinėja V.Pociūno žūties visuomeninio svarstymo vingiuose ne itin patraukliai atrodęs Albinas Januška.

Ypač nelaukta buvo tai, kad paslaptinėmis aplinkybėmis Breste žuvusiam Lietuvos diplomatomui ir Valstybės saugumo departamento karininkui buvo paskirtas šeštas pagal reikšmę ir aukščiausias šiemet įteiktas valstybinis apdovanojimas - Vyčio kryžiaus ordino Komandoro didysis kryžius. Juo, kaip nurodoma apibrėžtyje, apdovanojami asmenys, "pasižymėję didvyriška narsa ir išsverme ginant Lietuvos Respublikos laisvę ir nepriklausomybę", "už ypatingus žygdarbius, atliktus kovos aplinkybėmis".

Tai buvo akivaizdžiai demonstratyvus gestas, ir tą demonstratyvumą visuomenė suprato vienareikšmiškai. Tuo Lietuvos valdžia "leido suprasti", kad, nepaisant visų ligšiolinių insinuacijų, V.Pociūnas paskelbiamas didvyriu, ir (bent jau šiuo periodu) minėtoje istorijoje dedamas didelis taškas. Generalinės prokuratūros atsisakymas atnaujinti bylą šį tašką dar labiau "pariebino".

Tarptautinis skandalas

Tačiau liko dar ir išorinės, tarptautinės šio gesto prasmės, kurios iš esmės nutylimos. Jos nukreiptos artimiausių rytinių kaimyninių valstybių, Baltarusijos ir Rusijos, vadovybių, diplomatų ir specialiųjų slapųjų tarnybų link. Čia, regis, niekas jokių taškų dėti anaip tol nesiruošia. O tolesnė V.Pociūno žūties aplinkybių išaiškinimo eiga lyg tai savaime nusikelia į neoficialios tarptautinės diplomatijos drumstuosius vandenius, kur visi surišti tarpusavyje galiniais nematomais amoraliais saitais, nepaisančiais valstybių sienų ir kitų bendražmogiškų rėmų. Tai ką žino apie pulkininko V.Pociūno žūtį mūsų ir užsienio neoficialios politikos veikėjai?

Jie tikrai žino, kad Lietuvos VSD pulkininko, buvusio 3 valdybos vadovo ir Lietuvos diplomato smurtinė žūtis svetimoje valstybėje nėra niekinis įvykis, o ypač reikšmingas tarptautinis skandalas. Žino, kad visi gandai apie atseit jo šlapinimąsi yra totali nesąmonė. Kad nukristi iš 9 aukšto ir pataikyti ant metro pločio pastolių, esančių apačioje, gali tik numestas negyvas kūnas; kad likę kambaryje žuvusiojo akiniai darsyk įrodo, kad pro langą iškrito ne gyvas žmogus, o ne-

gyvas kūnas. Ir t. t., ir pan.

Kas tai padarė? Užsispyrę ir oficialių versijų nepripažįstantys liežuviai plaka, kad čia neapsieita be užsienio specialiųjų tarnybų - Baltarusijos KGB ir Rusijos federalų. Kad baltarusių slaptos tarnybos čia niekuo dėtos, seniai niekas netiki, nes pats viešbutis "Inturist" Breste yra jų objektas. Tačiau ar jie vykdė "batkos" nurodymą, ar tik buvo "didžiojo brolio" tarnybų operacijos priedanga - čia jau tenka spėlioti. Bet toms spėlionėms irgi yra peno.

Pamąstykim: jeigu V.Pociūno pašalinimas buvo baltarusių "batkos" nurodymo vykdymas, tai po ordino paskyrimo Baltarusijoje žuvusiam Lietuvos diplomatomui turėtų tuoj pat sekti panašaus aukšto lygio ordino įteikimas Baltarusijos KGB viršininkui: operacija įvykdyta, priešas (t. y. Lietuva) įbaugintas, tarptautinis skandalas (kuriuos taip mėgsta "batka") nuskambėjo. Tačiau vietoj paskatinimų gudų slaptosios policijos šefas sulaukia truškinamo spyrio į pasturgalį, ir drauge su artimiausiu parankiniu. Nelogiška?

Logiška tik tuo atveju, jeigu gudų KGB buvo tik priedanga. O priedanga išties buvo apgailėtina. Jau ko verti butaforiniai brendžio stikliukai ir kam-

baryje per žioplumą palikti akiniai, atseit niekam nesukėlęs įtarimo krentančio ir traiškančio pastolius žmogaus kūno trenksmas ir t. t. Todėl sužlugdytą priedangos operaciją teko skubiai perkelti į Lietuvą, ir čia jau ji buvo vykdoma su pavydėtinu uolumu, užsidegimu ir užmoju, ir tebevykdoma iki šiol.

Beje, buvusio Baltarusijos KGB šefo vienas pagarsėjusių darbų - tai gandas, kad baltarusių opozicija ketina užnuodyti Minsko vandentiekį, paleisdama į jį apkrėstų žiurkių. Tad visai tikėtina, kad ir šlapinimosi pro langą versija pasklido iš tų pačių "išradingų" lūpų. Toks įmanomas svarus baltarusių kagėbistų indėlis į šį amžiaus nusikaltimą. Tačiau kas galėtų būti pagrindinis užsakovas ir vykdytojas?..

Tas pats būdas

... O po trijų mėnesių, kai Breste žuvo V.Pociūnas, Londone buvo nužudytas buvęs Rusijos specialiųjų tarnybų karininkas, Didžiosios Britanijos pilietis A.Litvinenka. Buvo nužudytas radioaktyviuoju izotopu, mirė kęsdamas nežmoniškas kančias, ir jį nužudė žmogus, kuriuo jis pasitikėjo. Visas pasaulis pakraupęs, dėl to santykiai tarp Rusijos ir Vakarų (Nukelta iš 5 psl.)

KURIAMA "TV LITUANICA"

Nepasitenkinę Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos (LRT) planais kurti televiziją išeiviams "LTV World", Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai patys ėmėsi savo televizijos. Naujoji televizija, transliacijas planuojanti pradėti kitamet, vadinsis "TV Lituanica". Televizija retransliuos geriausias Lietuvos televizijų programas.

"Prieš septynerius metus mes pradėjome kalbėti apie tokią programą, kaip susirišti su Lietuva, kad galėtume matyti tai, ką jūs čia turite", - LRT tarybos posėdyje teigė Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkė Regina Narušienė.

Amerikos lietuviai per "TV Lituanica" nori matyti kultūros, kalbos, istorijos laidas, programas vaikams. Pasak R. Narušienės, televizija nori bendradarbiauti su LRT. Ateityje "TV Lituanica" planuojama plėsti į Kanadą ir Europą. R. Narušienė teigė laukianti televizijai Vyriausybės skiriamų lėšų, kurios bus paskirtos per Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondą. Tas esą jau pažadėta, o pinigai rezervuoti. Televizijos sumanytojams transliacija internetu nepriimtina.

LRT generalinis direktorius Kęstutis Petrauskis tarybos posėdyje aiškino, kad jei transliacijas pradės "TV Lituanica", "LTV World" tokiu atveju nepradės transliacijų į JAV ir apsiribos Europa. Kai kurie tarybos nariai suabejojo, ar Lietuvai reikalingos dvi panašios televizijos. "Bus gana keista, jei netgi tos pačios laidos bus transliuojamos", - pastebėjo tarybos narys Vytautas Ališauskas.

R.Narušienė prisiminė, kad dar prieš dešimt metų Arvydas Reneckis Čikagoje įkūrė Amerikos lietuvių televiziją, kurią transliavo per kabelinę televiziją. Tačiau kanalas rodė tik keliasdešimt kilometrų aplink Čikagą spinduliu. Norint, kad televizija būtų matoma plačiau, reikalinga transliacija palydovu.

Netrukus per kabelinę televiziją imtos transliuoti LTV žinios. Amerikos lietuviai nusprendę praplėsti televiziją ir apie kalbėjo su LRT. Tačiau, pasak R. Narušienės, Seimo ir JAV lietuvių bendruomenės posėdyje K. Petrauskis pranešė apie Lietuvos televizijos transliavimą į užsienį. Tai JAV lietuviams pasirodė nepriimtina, mat už programą JAV reikia mokėti, užsisakyti kanalą, tad žmonės transliacijų nepirkė.

"LTV World" televizijos programą sudarys LTV ir LTV2 televizijų autorinės bei archyvinės laidos bei produkcija, kurią LTV turi teisę transliuoti į kitas šalis. Kad JAV gyvenantys išeiviai matytų vietinių laidų, ketinama pirkti ir Čikagos lietuvių televizijos programų.

Vyriausybė projektui yra pažadėjusi apie 1 mln. litų paramą. Skaičiuojama, kad JAV gyvena 1 milijonas žmonių, save laikančių lietuviais arba kilusių iš lietuviškų šeimų. Televizija JAV kainuotų apie 2 milijonus litų per metus, o norint, kad ji aprėptų visą Europą, reikėtų apie 3,5 mln. litų.

LGITIC

Tikra tarnyba tautai tuo pačiu yra tarnyba žmonijai.

Prof. Stasys Šalkauskis

(Atkelta iš 4 psl.)

VYTAUTAS POCIŪNAS...

pašlijo, A.Litvinenkos tema jau greitai bus metai kaip neišdyla iš pasaulio žiniasklaidos pirmųjų pozicijų.

O V.Pociūno žūties Brestė istorija jau blėsta. Nes, regis, tarp jos ir tarp V.Litvinenkos tragedijos nėra nieko bendra. Bet, gerai pamąsčius, tas bendrumas tiesiog bado akis. Tai - akivaizdus, demonstratyvus, kraują stingdantis brutalumas, vienodai būdingas abiem nusikaltimams. Ir kituose jų štrichuose atsispindi tas pats braižas. Ir informacinio "purvo vonios" bei absurdo tvanai - irgi panašios kilmės. Tik A.Litvinenkos istoriją britai visomis išgalėmis stengiasi išsaugoti aktualią ir neleisti jai išblėsti iki visiško teisybės triumfo. Nes tai britų garbės reikalas. O V.Pociūno žūties

aplinkybės visomis išgalėmis kišamos į stalčius, po velėna, dar kur giliau. Užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas prie V.Pociūno kapo duobės viešai prisiekė, kad šis nusikaltimas bus ištirtas, bet, regis, šį savo pažadą bus užmiršęs. Nors esame, kaip ir britai, tos pačios Europos Sąjungos ir NATO visateisiai nariai. Ir šiuo požiūriu V. Pociūno žūtis šaukte šaukiasi teisybės nė kiek ne mažiau, nei A.Litvinenkos.

Bet yra taip, kaip yra. Nes esame mažesni nei britai. Ir esame per arti Rusijos. Tačiau, kita vertus, būtent todėl, kad maži, ir kad pašonėj, iš tiesų esame verti dar didesnio tarptautinio dėmesio skandalinagam savo diplomato nužudymo (kuo, regis, jau niekas neabejoja) faktui, rašo Julijus Lorzaitis.

bernardinai.lt

TREMTINIŲ TAKAIS IR AMBASADORIUS

Lietuvos gyventojų Genocido ir Rezistencijos tyrimo centro direktorė **Dalia Kuodytė**, kuri lankėsi Čikagoje, vėl laukiama Amerikos lietuvių bendruomenėse su paskaitomis.

Vilnius, rugpjūčio 1 d. (LGITIC). 22 lietuviai iš Vilniaus geležinkelio stoties traukiniu "Vilnius-Maskva" patraukė Sibiro link. Istorinės ekspedicijos "Misija Sibiras" dalyviai tris savaites Krasnojarsko srityje tvarkys lietuvių tremtinių kapus, susitiks su Rusijos platybėse gyvenančiais lietuviais. Šįmet ekspedicijos dalyviai gyvens laukinėmis sąlygomis.

Ekspedicijos dalyviams pėsčiomis teks sukarti apie 100 kilometrų. Anot ekspedicijos vado Gintauto Alekno, tam reikia didžiulės ištvermės ir fizinių jėgų. Iš Maskvos ekspedicijos nariai skris į Krasnojarską.

Oro uoste žygeivių lauks lietuvių bendruomenės Rusijoje parūpintas autobusas. Juo žygeiviai vyks nusipirkti kapinių tvarkymui reikiamų įrankių ir maisto.

Vandens bus pasiimama kiekvienam kaime, be to, bus naudojamas kai kurių upelių vanduo. "Didelėje daugumoje vietų, Sajaną priekalnėse, kur neapgyvendintos teritorijos, vanduo upeliuose pakankamai švarus ir bent jau virintą visur galima gerti", - aiškino G. Alekna.

Lietuviai nukaks prie Manos upės Krasnojarsko srityje, Šalinskaja rajone. Iš ten būrys pasileis po aplinkinius kaimus. Kai kurių lietuvių gyventų kaimų jau nelikę nė kvapo. Kad pasiektų vienas gražiausių Sibire Korbiko kapines, ekspedicininkams 40 kilometrų teks žygiuoti taiga - visiškai negyvenamomis vietovėmis.

Pasak G. Alekno, taigoje gali būti gyvačių, bet kur kas didesnis pavojus - meškos.

Čia taip pat puls uodai, muselės. Tačiau, pasak vadovo, jaunimas jau išbandytas Dzūkijos miškuose - čia surengtas bandomasis žygis, kurio metu tekę nueiti apie 50 kilometrų. "Jeigu leis oras - neprasidės stambios liūtys ir panašiai, nes pas juos ir pas mus vasara šįmet neprognozuojama, visa kelionė truks gamtoje ir palapinėse nuo pradžios iki galo", - sakė ekspedicijos vadas. Pernykštėse ekspedicijose gamtoje vyko tik viena kita nakvynė - žygeiviai nakvodavo viešbučiuose, stotyse, traukiniuose.

Ekspedicijos dalyviai pasakojo, kad pakuojant daiktus teko skaičiuoti kiekvieną gramą, tad atsisakyta ir skutimosi putų. Pasak G. Alekno, kuprinės sveria 15-20 kilogramų. "Jeigu gali apeiti be to daikto, geriau jo į ekspediciją nesinešti", - žygių taisyklę išdavė G. Alekna.

Jam ekspedicija į Sibirą - 23 -ioji. Pirmąkart ten vadovas pasakojo nuvykęs 1989 m. Šįmet lankysimame krašte jis jau buvęs dukart, tad gerai pažįsta.

"Sibire nieko naujo nepamatau, tik tiek, kad naujos vietos. Bet sulūžę kryžiai ir situacija kapinėse man labai gerai žinoma", - aiškino G. Alekna, per gyvenimą aplankęs per 300 lietuvių kapaviečių Rusijos platybėse.

Vienas ekspedicijos sumanytojų, Lietuvos ambasadorius Didžiojoje Britanijoje **Vygaudas Ušackas** pasakojo, kad kelionė leis neužmiršti realios istorijos. Jis lankys vietas, į kurias buvo ištremtas tėvas ir seneliai. Kartu vyкта ir 15-metis sūnus.

"Jaunai kartai ypatingai

svarbu neužmiršti, kad laisvė nėra dovanotinas dalykas ir už ją kartais reikia kovoti, ką parodė 150 tūkstančių lietuvių istorija", - kalbėjo ambasadorius. Jis patikino, kad fizinės ištvermės nepritrūks - prieš porą metų lipo į Kamčiatkos kalnus, kasdien sportuoja. Ekspedicijoje V. Ušackas praleis 10 dienų, mat turės grįžti į darbą. Vėliau ekspedicija bus pristatoma ambasadoje Londone. Pasak V. Ušacko, ekspedicija domisi Didžiosios Britanijos žurnalistai.

Tremtyje buvo ir ekspedicijoje dalyvaujančios Jurgitos Šilinskaitės proseneliai - mergina iki šiol nežino, kuriame lageryje giminaičiai žuvo ir palaidoti. "Manau, kad jei bet kurio jauno žmogaus paklaussi, ar šis nori nuvykti į Sibirą, jis atsakytų teigiamai", - teigė mergina. Prieš išvykdamą ji skiepijosi nuo erkinio encefalito. Nuo mašalų ekspeditoriai nusipirko bitininko tinklelius. "Išgyvensime", - neabejojo pašnekovė.

Projektą "Misija Sibiras" vykdo Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LiJOT). Norą dalyvauti ekspedicijoje pareiškė per 600 žmonių.

Pernai surengtos trys ekspedicijos į Irkutsko, Komijos ir Tomsko sritis. Ketvirtoji ekspedicija žlugo Rusijos ambasada Lietuvoje atsisakius keliautojams išduoti vizas.

Per 11 trėmimų metų iš Lietuvos ištremta daugiau kaip 130 tūkstančių žmonių, koncentracijos stovyklose įkalinta apie 150 tūkstančių lietuvių.

Mindaugas Jackevičius

RENKAMOS ŽINIOS APIE XVII AMŽIAUS STEBUKLADARĘ

Žagarė, rugpjūčio 1 d. (LGITIC). Žagarėje prasidėjo mokslinė ekspedicija žinioms apie Barborą Žagarietę ir jos užtarimu įvykusius stebuklus surinkti. Iki rugpjūčio 5 d. Žagarėje, jos apylinkėse ir Latvijoje ekspedicija pakartotinai rinks medžiagą Barboros Žagarietės-Umiastauskaitės (1628-1648) paskelbimo šventąja byloje.

Profesoriaus Alfonso Motuzo vadovaujamoje grupėje yra Šiaulių vyskupo Eugenijaus Bartulio patvirtintas bažnytinis tribunolas, kuriame dirba kunigai, keliolika teologijos, istorijos, etnomuzikos, menotyros bei įvairių aukštųjų mokyklų mokslinius laipsnius turinčių specialistų.

Joniškio parapijos klebonas dekanas Eduardas Semaška *Šiaulių kraštui* sakė, kad jau užregistruota daugiau kaip 400 Barboros Žagarietės užtarimu nutikusių stebuklų.

Vytautas Matulionis

VASAROS NAKTIS

*Ateina ji rasotais upių slėniais,
Vingiuojančiu, smėlėtu miško takeliu,
Pridengus veidą vėduoklėmis blakstienų,
Ji žengia mėnesienos tiltu įstabiu.*

*Jos žingsnis lengvas, lyg drugelio sparnas,
Grakštus jis, lyg lakštingalos giesmė,
O šypsena liūdna, lyg tos našlaitės rauda,
Lyg vystanti, gležna, melsvų šilų gėlė.*

*Plaukai jos – tankios juodo šilko gijos,
Lyg grasūs debesys artėjančios audros.
Jų sruogos, lyg vijokliai pynėn susiviję,
Lyg rankos susinėrusios ženklan maldos.*

*Ją supa nebyli šešėlių skraistė,
Nusėta tūkstančiais liepsnojančių žvaigždžių.
Jos vėsūs pirštai glosto žemės skruostus,
Žėruojančius nuo saulės bučinių.*

*Iš jos delnų srovėna guodžianti ramybė,
Jos glėbyje sapnuoja nekalti vaikai,
Apie jiems Dievo pažadėtą amžinybę,
Kur didį džiaugsmą skelbia angelų balsai.*

LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖS ŽODŽIO/POEZIJOS KONKURSO REZULTATAI

Šių metų pradžioje, IX-tosios Lietuvių dainų šventės vyriausia meno vadovė Dalia Skrinskaitė-Viskontienė, paskelbė žodžio/poezijos konkursą. Tikslas – rasti naujiems kūriniams tinkamus žodžius, kurie, sukūrus muziką, būtų pirmą kartą atlikti Dainų šventės metu 2010 metais Toronte, Kanadoje.

Susilaukta 115 kūrinių iš įvairių pasaulio kraštų, kurie atspindėjo įvairių kartų patirtį bei talentą. Dalyvavo iš viso 33 autoriai iš Kaliningrado, Lenkijos, Lietuvos – Pagėgių, Kauno, Vilniaus; iš Kanados – Toronto, Waterloo ir Londono miestų; iš JAV – Lemont, IL, Rockville, MD, Cleveland, OH, Downer’s Grove, IL, Greenbank, WI, Lyndhurst, OH, Oaklyn, NJ ir Woodland, IL.

Kai kurie darbai iššaukė patriotinius jausmus, tėvynės nostalgiją, kiti pastatė naujus iššūkius įvairiuose kraštuose išsisklaidžiusiems lietuviams burtis prie savo “šaknų”. Vertinimo komisijos parinktuose darbuose atsispindi jausmų bei patirties įvairovė. Keletas nuotrupų iš parinktų darbų efektingiausiai nusakys autorių nuotaikas kurios pagavo vertinimo komisijos dėmesį: “Tėvyne... ne aš tavęs, o tu manęs eini ieškoti diena ir naktis...”, “...Pasaulis gražesnis, kai šypsosi akys, pasaulis linksmesnis, kai skamba daina...”, “Buvo šokis ir daina su trispalve vėliava, mokykla ir stovykla ir skambi sena kalba... taip pražydo manyje gyvas žodis LIETUVA...”, “Pakėlė mane dainos sparnais lyg debesų, leisk išbučiuoti jūros

vėją, kurio jėgos stiprybė ir greičiu, aš ir daina, daina ir aš – tas pats esu.”, “Į Lietuvą, į dvasinę tėvynę, aš dainos tiltu vėlei sugrižtu. Į Lietuvą į dvasinę tėvynę, širdies dalelė dainoje nešu... Daina sukūrė mes pasaulį kitą, toli nuo tėviškės, bet taip arti širdies...”

Su malonumu skelbiame konkurso rezultatus:

Suaugusiųjų grupėje pirma vieta – “Partizano Mirtis”, autorius “Vykintas” – Viktoras Jakimavičius iš Lietuvos. Antra vieta – “Tėvyne”, autorius “Vasaris” – Anatolijus Kairys iš Čikagos, JAV.

Jaunimo grupėje pirma vieta – “Dainuokim pasauliui”, autorė “Joris” – Nijolė Benotienė iš Toronto, Kanados. Antra vieta – “Pavasaris”, autorius “Vykintas” – Viktoras Jakimavičius iš Lietuvos.

Vaikų grupėje pirma vieta – “Dalinkimės namais”, autorė “Varna” – Laura Lapinskienė iš Woodbridge, IL, JAV. Antra vieta – “Buvo žodis Lietuva”, autorė “Mamytė” – Vida Bučmienė iš Cleveland, OH, JAV.

Bendram chorui pirma vieta – “Dainos sparnais”, autorė “Joris” – Nijolė Benotienė iš Toronto, Kanados. Antra vieta – “Į Lietuvą, į dvasinę Tėvynę”, autorė “Joris” – Nijolė Benotienė iš Toronto, Kanados.

Sveikiname visus dalyvius konkurse ir jo laimėtojus! Premijos bus paštu išsiuntinėjamos laimėtojams. Vertinimo komisiją sudarė: vyriausia meno vadovė Dalia Skrinskaitė-Viskontienė, Aušra Karkienė, Rasa Kurienė, Silvija ir Vincas

DU MILIJONAI – DVARUI

Panevėžio rajone esančiame apleistame Bistrampolio dvare jau kitąmet turėtų įsikurti muziejus bei aukštos klasės viešbutis.

Pagal dvaro atstatymo projektą jame numatyta įkurti knygnešio Jurgio Bielinio muziejų. Čia tikimasi eksponuoti ir vadinamąjį Bielinio kryžį, po kuriuo ištiktas širdies smūgio mirė garsusis knygnešys, rašo dienraštis *Lietuvos žinios*.

Buvusioje dvaro elektrinėje manoma įrengti ekumeninę "autostrados bažnyčią", kokių nemažai esama Vokietijoje.

Lankytojus dvaras turėtų vilioti ir sumanymu sukurti čia lenkų rašytojo, Nobelio premijos laureato Henryk Sienkiewicz romane "Tvanas" pavaizduotą atmosferą. Šaltiniai byloja, kad romaną rašytojas kūrė atvykęs į Bistrampolio dvarą, knygoje aprašė vietos bajorus.

14 kilometrų nuo Panevėžio nutolęs Bistrampolio dvaras statytas XIX a. viduryje. Dvaras priklausė Lenkijos bajorams Bistramams, sumaniusiems turėti savo rezidenciją. Vertingiausia dalis – vėlyvojo klasicizmo pagrindiniai dvaro rūmai. Prieš 14 m. paskutiniam Bistramų palikuoniui Aleksandrui Bistramui, prieš keletą metų mirusiam Londone, atsisakius palikimo, dvaras perėjo Panevėžio rajono savivaldybės žinion. Vėliau pastatai atiduoti Panevėžio Kristaus karaliaus katedrai.

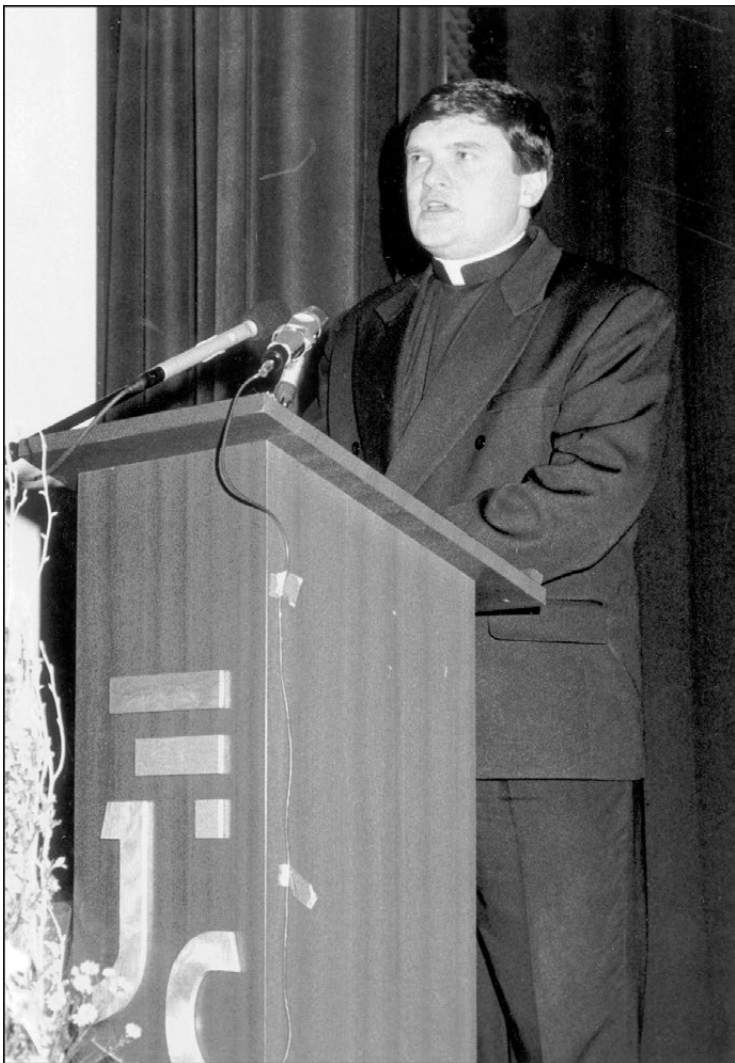
Sovietų okupacijos metu dvaras buvo nacionalizuotas. Iš pradžių čia buvo Hidromelioracijos technikumas, vėliau dvare gyvavo technikum mokomasis ūkis, po to įsikūrė kolūkio kontora, dirbtuvės. Galiausiai čia imta apgyvendinti iš Ukrainos ir Moldovos į Lietuvą atvykstančius kolūkiečius.

Prieš keletą metų dvarą tvarkyti ir prižiūrėti buvo patikėta Kristaus Karaliaus katedrai. Būtent šios katedros klebonas, kunigas dr. Rimantas Gudelis ir ėmėsi prikelti nykstantį istorinį pastatą.

Dvaro atkūrimui iš Europos Sąjungos fondo gauta 1,8 mln. litų. Likusias lėšas skirs Panevėžyje įsikūręs Jaunimo

Piečiaičiai. Visi iš Toronto, Kanados. Dabar uždavinys tenka vyriausiai meno vadovei – rasti kompozitorius, pas kuriuos parinkti darbai ras kūrybinį atgarsį, o mums, publikai, teliks maloni garbė juos pirmą kartą išgirsti Lietuvių dainų šventėje 2010 metais Toronte, Kanadoje.

Gabija Petrauskienė

Kun. dr. Rimantas Gudelis, kai buvo Švč. M. Marijos Gimimo parapijos vikaru, Lietuvos nepriklausomybės atstatymo dešimtmečio šventėje 2000 m. kovo 11 d. ir laikraščio *Lietuvių balso* literatūros konkurso premijų įteikimo išskilmėse tarė invokacijos žodį.

Z. Tamulaičio nuotr.

integracijos galimybių centras, kuriam vadovauja pats **kun. dr. R.Gudelis**, paramą žada ir rajono savivaldybė, verslininkai.

Iki tol mažai žinomą Bistrampolio dvarą išgarsino prieš ketverius metus čia pradėti rengti muzikos festivaliai.

XIX a. menantis Bistrampolio dvaras Panevėžio rajone yra didžiausias prikelti sumanytas paveldo objektas Panevėžio apskrityje. Dabartiniai jo savininkai viliasi, kad jis taps vienu labiausiai lankytinu turizmo ir kultūros objektu šalyje, pranešė LTV “Panorama”.

Keturiolika kilometrų nuo Panevėžio nutolęs Bistrampolio dvaras dar paskendęs statybų pastoliuose, o čia, buvusiam dvaro žirgyne, jau skamba muzika, kurią atlieka Vokietijos jaunimo pučiamųjų orkestras.

Penktus metus nebaigtame rekonstruoti dvare vykstantis festivalis šįmet tapo Vilniaus Kristupo festivalio dalimi. Sekmadieniais čia rengiami Bistrampolio piknikai.

“Turime keturis tarptautinio lygio koncertus, kuriuos

pateiksime visuomenei. Manau, kad ir Bistrampolio festivalis įgaus rimto festivalio veidą”, – teigė Bistrampolio festivalio organizatorė Jūratė Kavaliauskienė.

“Čia slypi tam tikra jėga, labai svarbu man ir mano orkestrantams, jauniems žmonėms, matyti, kaip atrodo dar nebaigtas rekonstruoti dvaras”, – tvirtino Freiburgo jaunimo pučiamųjų orkestro vadovas.

“Šioje ‘Via Baltica’ trasoje Lietuvos teritorijoje nėra nė vieno tokio veikiančio viešojo turizmo objekto, kur žmogus galėtų sustoti, pailsėti, pavalgyti ir kažkiek susipažinti su šio krašto kultūra”, – aiškino “Jaunimo integracijos galimybių centro” vadovas kun. dr. R. Gudelis. Jo teigimu, norint visiškai sutvarkyti centrinius rūmus, įrengti knygnešystės muziejų, turizmo informacijos centrą, reikėtų dvigubai daugiau lėšų. Jų dar žadama gauti iš privačių rėmėjų ir rajono savivaldybės.

Čikagos lietuviai gerai pažįsta kun. dr. R. Gudelį, kai jis buvo vikaru Švč. M. Marijos parapijoje.

LGITIC

Lietuvos šviesuoliai sunerimę dėl masiškai uždarinėjamų kaimo mokyklų. Vilniaus universiteto rektoriaus, habil. dr. prof. Bendikto Juodkos perspėjimais, dėl to Lietuvos kaimą užklups dar didesnė tamsa: "Mano nuomone, tai baisus dalykas. Bažnytkaimyje ar kaime mokytojas - šviesulys. Negalima žiūrėti vien iš ekonominės

pusės. Ekonomiškai išlaikyti kaimo mokyklą, kurioje moko si keliadešimt vaikų, gal ir neapsimoka. Tačiau reikia žiūrėti ir kultūriškai. Kaimas pastaruoju metu ir taip degraduoja. Daug žmonių išsivažinėjo į miestus ar užsienius. Jei mokyklos ir toliau bus uždarinėjamos, padėtis tik blogės".

LGITIC

CHICAGO, IL

Domas Adomaitis, Kauno Vytauto Didžiojo universiteto absolventas, chemijos technologijos inžinierius, liepos 29 d. savo giminių ir draugų būryje, kurie buvo susirinkę “Seklyčios” restorane, atšventė savo 98-ąjį gimtadienį. Giminių vardu jį pasveikino Jurgis Riškus, vėliau visi sugiedojo tradicinį “Ilgiausių metų”. Visi džiaugėsi jo turiningu gyvenimu, paskirtu Lietuvos laisvės bylai ir lietuvių tautos praeities ir kalbos tyrinėjimui. Jis tais klausimais daug rašė mūsų spaudoje, ypač “Lietuvių balse”, kurio vienas steigėjų ir direktorių tarybos pirmininku buvo daugelį metų ir drąsiai pasisakė prieš laikraščio sustabdymą. Būdamas krikščioniškosios ir tautinės idėjos veiklos puoselėtoju, norėjo, kad pasaulis žinotų apie mūsų tautos genocidą. Todėl per kelerius metus su dailininku Zenonu Kolba paruošė milžiniškos reikšmės mūsų tautai genocido parodą. Jis taip pat buvo “Čiurlionio” galerijos ilgametis pirmininkas, kurios eksponatai – daugiau kaip tūkstantis meno kūrinių – buvo padovanoti Lietuvai.

Buvęs “Lietuvių balso” redaktorius Vytautas Radžius pasidžiaugė jo atliktais darbais. Domas Adomaitis turi užpatentavęs kelių išradimų patentus, iš kurių du – labai vertingi Amerikoje. Ir atradimai sveikatos srityje, kurie verti Nobelio premijos. Solenizantas savo žodyje papasakojo, kaip jam pavyko išvengti Sibiro ir čia surasti artirito, inkstų ir katarakto ligų sukėlėjus ir kaip gydytis nuo tų ligų.

“**Margučio II**” radijo laidų vedėja Dalia Sokienė taip pat liepos 31 d. paminėjo jo gimtadienį. “Jubiliato ilgo gyvenimo kelyje sunku būtų išvardinti visa tai, ką jis atliko žemiškajame gyvenime, nes jo gilus tautinis bei humanistinis ir krikščioniškasis nusistatymas padėjo jam įgyvendinti svarbius darbus Lietuvai. Pagal profesinę specialybę jis – chemikas, bet tuo pačiu ir meniškos sielos žmogus, sukūręs plastines skulptūras, kurios stebina kiekvieną jas mačiusį. Džiaugiamės, kad Domas Adomaitis yra tarp mūsų, lin-kime jam sveikatos, giedrių dienų, ir taip šauniai ir toliau vairuoti automobilį – tegu jus džiugina kasdien gyvenimo palaima”. Savo palinkėjimus “Margučio II” radijas palydėjo jam skirta gimtadienio dainą, kurią dainavo Aleksas Lemanas.

Rimvydas Valatka, dienraščio “Lietuvos rytas” redaktorius, atvyksta į Santaros-

Šviesos suvažiavimą, kuris vyks PLC Lemonte rugsėjo 7 ir 8 dienomis. Jis rugsėjo 8 d., šeštadienį, 2:00 val. popiet, kalbės tema: “Žurnalistika ir žurnalistų pareigos”.

Kun. Arvydas Žygas, po dviejų metų kunigiškos tarnybos Švč. M. Marijos Gimimo parapijoje, iškeliamas kape-liono pareigoms lietuviams seselėms Putname. Jam tikintieji suruošė net kelis atsisveikinimo pobūvius. Kas jį pakeis – nežinoma. Gaila, kad klebonas kun. T. Markus nežada mokytis kalbėti lietuviškai.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Čikagos skyriaus ruošiamos gegužinės laikas pakeičiamas. Vietoj 2007-08-26 **turi būti rugsėjo 2 diena, sekmadienis**. Gegužinė įvyks Ateitininkų namų ažuolyne, Lemonte. Pradžia 12 v. p.p.

Lietuviškoji visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti ir maloniai praleisti besibaigiančios vasaros sekmadienį. Ruošiami skanūs pietūs, gaivinan-tys gėrimai, turtinga loterija ir skambi J. Jagminienės muzika. Bus linksma!

Lietuvių fondo įsteigimo 45-ečio sukakties proga Lietuvos Respublikos prezidentas J.E. Valdas Adamkus davė interviu Amerikos Lietuvių Televizijai Čikagoje. Prezidentas maloniai pasidalino mintimis apie Lietuvių fondą, įvertino organizacijos svarbą dabartiniame lietuvių išeivijos gyvenime. Maloniai kviečiame pasižiūrėti interviu vaizdo įrašą Lietuvių fondo internetinės svetainės skyrelyje “Naujienos ir įvykiai”:

www.lithuanianfoundation.org/Lithuanian%20language/Prez_Adamkaus_interviu.html

Lietuvių fondo Valdyba

CLEVELAND, OH

Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. Juozas Bacevičius (Joseph Bacevice), Cleveland, OH, vysk. Richard G. Lennon paskirtas Šv. Pranciškaus parapijos “Presbyteral Moderator”, kuri yra maždaug 4 blo-kai į rytus nuo Šv. Jurgio. Šis paskyrimas galioja nuo 2007 m. spalio 1 d. Paskyrimas yra papildomos pareigos, jis pasilieka Šv. Jurgio parapijos klebonu, Clevelando vyskupijos tribunole ir vykdys kitas paskirtas pareigas.

NEW YORK, NY

Jau yra atvykęs naujas generalinis konsulas – Jonas Paslauskas.

Aušros Vartų parapijos likimas yra tikrai liūdnas. LB NY apygardos pirmininkė Ramutė Žukaitė pranešė, kad yra gautas nugriovimo leidimas, greitai ši maža bažnytelė, kurią pastatė pirmieji lietuviai emigrantai, dings nuo savo šimtametės vietos prie Holland Tunnel. Kaip ir kiekvieną sekmadienį, ištikimi jos lankytojai rinkosi prie Šv. Patriko katedros su plakatais ir protestais. Deja, nors ir buvo daug laiko, širdies, energijos ir pinigų įdėta, ją išgelbėti nepavyko.

Apreiškimo parapija yra lietuvių tradicinė parapija, įkurta irgi prieš šimtą metų. Kiekvieną sekmadienį yra lietuviškos mišios 10 val. ryto. Kun. Volertas atvyksta pusvalandį prieš mišias išklausti išpažinčių.

Po mišių, vyksta kavutė apatinėje salėje. Visi kviečiami atvykti ir pabendrauti šioje jaukioje aplinkoje. Buvo įstatyti du kondicionieriai arba vėsintuvai – tai Vaičiulių šeimos ir Vytauto Čereškos dovanos. Rytis Stankūnas, Darius Penikas, Darius Laucius, Vladas Sidas, Juozas Rudis, Algis Norvila ir Raimundas Sližys juos įstatė.

Vasaros laikas yra poilsio ir kelionių laikas, bet prašome neužmiršti, kad jau planuojamas Apreiškimo parapijos metinis piknikas. Jis bus rugsėjo 23-ia, kaip ir visuomet, Apreiškimo parapijoje, North 5th Street ir Havemeyer Street, Brooklyn. Stasys Telšinskas gros šokiams ir dainuos, bus skanaus lietuviško maisto, pyragų ir gėrimų. Vyks ir loterija.

Rugutės fondas

Būnant Lietuvoje, teko supažinti su jaunu vyru ir jo žmona, kurie prieš tris metus prarado savo trijų metų mergytę Rugilę. Mergytei būnant metų, daktarai surado joje piktybinę auglį. Nors ji kovojo 2

Reikia pabrėžti, kad klebonui reikės atnaujinti ispanų kalbą, kadangi tą parapiją sudaro ispanų bei anglų kalbančių tikintieji.

“*Dirvos*” inf.

Lietuvių fondas sveikina naują narį **Eriką Antaną Puodžiūną**, vienerių metųukų proga, 2007 m. liepos 7 d. įstojusį į Lietuvių fondą. Dėkojame Leonui ir Sigitai Tomkams, padovanojusiems šią prasmingą lietuvišką dovaną. Kviečiame visus, kurie dar nesate Lietuvių fondo nariai, jais tapti, o esančius, pagal galimybę, padidinti savo įnašus. LF adresas: **14911 127th Street, Lemont, IL 60439, tel. 630-257-1616.**

ARGENTINA

metus, vis vien ji mirė. Tėvai nutarė iš šios asmeninės tragedijos sukurti kažką pozityvaus ir jie įkūrė “Rugutės” fondą savo dukrelei Rugilei Abru-kauskaitei atminti.

“Fondo tikslas: teikti labdarą vaikams, sergantiems ir sirgusiems piktybiniais navikais, jų šeimoms bei remti onkologijos mokslo ir praktikos vystymą. Fondas savo veikla siekia sukurti pasaulį, kuriame ligoniukai bei jų artimieji, išgirdę diagnozę – piktybinę ligą, sulauktų paramos, supratimo, gautų visą informaciją apie piktybinių navikų gydymą bei vaikų slaugą.”

2006 metais Edita Abru-kauskienė buvo apdovanota “Metų geradario” titulu.

Fondas yra užmezgęs glaudžius ryšius su Lietuvos ambasada Japonijoje ir per ją Japonijos valdžia sukūrė labdaros akciją surinkti lėšų nuotolinės gyvybinių funkcijų sekimo įrangos nupirkimui Kauno medicinos universiteto klinikoms. Šiuo metu fondas globoja apie 30 šeimų. Ligonikų besigydančių amžius yra nuo 1 iki 18 metų.

Fondui padeda 12 savanorių, lanko ligoniukus, jų šeimas, verčia iš anglų į lietuvių, redaguoja tekstus ir žinoma, ieško finansinės pagalbos. Panašią veiklą New Yorke vykdo Ronald McDonald House.

Jei turite priėjimą prie interneto, galite pasižiūrėti į jų tinklalapį: www.rugute.com

Dr. Giedrė Kumpikas

Lietuvių kalbos kursai Berisso mieste jau vyksta 3 metai (nuo 2005 iki šiol). Jų vadovas Juan Ignacio Fourment Kalvelis seniai dirba su lietuvių jaunimo organizacija ir su lietuvių kalba. Šiuo metu kursų pava-duotoja yra Irene Andrunavičiūtė. Mokyklos Juan Bautista Alberdi direktorė duoda patalpą, kurioje vyksta kursai. Tai labai svarbu visai Berisso Lietuvių bendruomenei. Mokslas trunka 3 metus, kad būtų visiškai įsisavintos pamokos.

Lietuviška mokykla bendradarbiauja su mokykla Juan Bautista Alberdi iš Berisso. Jos dėka mes galime dirbti ir mokytis kiekvieną šeštadienį.

Mokosi mokykloje 2 mokinių grupės. Taipogi taikomas skirtingas darbo pobūdis dirbant su vaikais ir su vyresniais žmonėmis.

Stengiamės pristatyti lietuvišką kultūrą, papročius ir tradicijas. Rodome filmus apie Lietuvą ir Vilnių, kad visi pamatytų šiandienos Lietuvos vaizdus. Tai yra mūsų tikslas, žinoma, kad be kalbos nėra tautos, bet mes norime papasakoti ir apie istoriją, patiekalus, paaiškinti apie dabartinę šalies situaciją, kad žmonės susidarytų vaizdą apie Lietuvą praeityje ir šiandien.

Smagu, kad beveik visi lietuvių kilmės žmonės prisideda, kad kursai vyktų. Argentiniečiai taip pat domisi Lietuva ir retkarčiais, kai rodomi filmai, atvažiuoja žiūrėti filmų apie Lietuvą.

Juan Ignacio Fourment Kalvelis, mokyklos vadovas

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLAISE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

ŽODŽIAI APIE GVANTANAMO KALINIŲ PERKĖLIMĄ Į LIETUVĄ NUSTEBINO POLITIKUS

Lietuva sutiktų priimti kai kuriuos Gvantanamo jūrų pajėgų bazėje kalinamus asmenis, tvirtina Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos specialioji pasiuntinė. Mūsų šalies politikus šie Belgijos parlamentarės žodžiai nustebino – esą ne tik Lietuvos kalėjimai nebūtų tam pasiruošę, bet ir apie tai apskritai nekalbėta.

Belgijos Senato vadovė Anne-Marie Lizin, anksčiau garsėjusi Vašingtonui adresuojama kritika dėl Gvantanamo, po praėjusį mėnesį įvykusios kelionės į šią bazę gerokai sušvelnino savo nuomonę.

Kartu ESBO specialioji pasiuntinė Gvantanamui pradėjo raginti pasaulio valstybes priimti bent dalį įkalintųjų, kad bazėje liktų tik pavojingiausi įtariamieji teroristai – "vertingiausi" kaliniai, kalbant CŽV kalba. Kaip A.-M. Lizin praėjusią savaitę pareiškė Vienoje organizacijos atstovams, tai padėtų ilgainiui visiškai uždaryti Kuboje esantį kalėjimą.

Pasak užsienio žiniasklaidos, kelios šalys jau esą sutinka savo kalėjimuose įkalinti maždaug 80 asmenų iš Gvantanamo. Specialiosios pasiuntinės teigimu, vienintelė Albanija, lojali JAV sąjungininkė, paskelbė priimsianti bet kuriuos kalinius. Į šią šalį esą jau atvyko aštuoni įkalintieji. Dar du asmenis jau priėmė Belgija. Be to, A.-M. Lizin informavo ESBO atstovus, kad Lietuva, Danija ir Vokietija esą išreiškė "sąlyginį susidomėjimą".

Politikams – naujiena

Seimo ir Vyriausybės nariai tvirtino apie tai girdintys pirmą kartą. Vienintelis užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas pareiškė nieko nekommentuosiantis, pasiteisinęs, šiuo metu atostogauja. Laikinais premjerą pavaduojantis krašto apsaugos ministras Juozas Olekas sakė apie galimybę perkelti į Lietuvą dalį kalinių girdintis pirmą kartą. Teisingumo ministro Petro Baguškos pasiekti nepavyko.

Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininką Justiną Karosą kalbos apie Gvantanamo kalinių priėmimą taip pat nustebino. "Manau, kad ji blefuoja", - tvirtino parlamentaras.

Nieko apie tai negirdėjęs prisipažino ir Seimo delegacijos ESBO Parlamentinėje asamblėjoje narys Audronius Ažubalis. Jis suabejojo, ar Lie-

Danijos ambasadorė Lietuvoje Eva Kaare su vyru, abu kairėje, ir JAV ambasadorius Lietuvoje John A. Claud su žmona Mary Prancūzijos nepriklausomybės šventėje liepos 14 d.

tuva galėtų priimti kalinių iš užsienio. "Kiek žinau, priimti kalinius į mūsų įkalinimo įstaigas būtų, švelniai pasakius, labai sudėtinga. Be to, ar tai būtų teisinga kitų kalinių atžvilgiu", - svarstė konservatorius. Anot A. Ažubalio, sprendimas dėl kalinių priėmimo turėtų būti priimamas po rimtų konsultacijų su Seimu. Jis taip pat priminė, kad Lietuva jau yra svariai prisidėjusi prie kovos su tarptautiniu terorizmu.

Ragina uždaryti kalėjimą

Kaip A.-M. Lizin teigė 56 valstybes vienijančios organizacijos būstinėje, kalėjimas Gvantanamo įlankoje, tapęs "neigiamu JAV simboliu", turėtų būti uždarytas. Tačiau, anot užsienio žiniasklaidos, Belgijos Senato vadovė pripažino, kad situacija bazėje kur kas pagerėjo, lyginant su vaizdu, kurį ji pamatė per pirmąjį apsilankymą 2006 metų kovą. ESBO specialioji pasiuntinė tvirtino, kad čia galioja labai aiški apklausų procedūra, o tarptautinės bendruomenės stebimi pareigūnai esą nebegali daryti klaidų. Tiesa, JAV valdžios pakviesta A.-M. Lizin negalėjo susitikti su pačiais kaliniais.

2002 metais Gvantanamo įlankoje įkurtame kalėjime šiuo metu kalio maždaug 360 žmonių, įtariamų terorizmu ar ryšiais su "Al Qaeda" ar Talibanu. Daugumai asmenų, laikomų kruopščiai saugomame kalėjime, kaltinimai nėra pateikti. Įtariamųjų laikymas kalėjime neribotą laiką, nepareiškus jiems kaltinimų, esą pažeidžia žmogaus teises. Teigiama, esą šie asmenys, vadinami prieško votojais, neturi tokių pat teisių, kaip karo nusikaltėliai. Gvantaname esą netaikomos ir JAV įprastos teisimo taisyklės. Todėl daugelis šalių prašo šį kalėjimą uždaryti.

LGITIC

RUSIJOS PREZIDENTAS PAKVIESTAS Į VILNIŲ

Į spalio pradžioje Vilniuje vyksiantį aukščiausio lygio susitikimą energetikos klausimais kviečiami daugelio valstybių, taip pat Rusijos Federacijos vadovai. Tikimasi, kad jo metu pavyks suartinti šalių energetinių išteklių tiekėjų, vartotojų bei tranzito šalių pozicijas ir prisidėti prie bendros Europos Sąjungos energetinės strategijos formavimo, rašo *Verslo žinios*.

Spalio 10-11 d. Vilniuje organizuojamas forumas "Išorinė ES energetikos politika globaliame energijos kontekste - iššūkiai ir galimybės" yra gegužę Krokuvoje vykusio Lietuvos, Lenkijos, Ukrainos, Gruzijos ir Azerbaidžano prezidentų susitikimo, kurio metu buvo priimta bendra deklaracija energetikos klausimais, tęsia, tačiau dalyvaujančių šalių ratas turėtų gerokai prasiplėsti. Prezidento Valdo Adamkaus kvietimus spalį atvykti į Vilnių gavo per dvidešimt aukščiausių ES, Vidurinės Azijos bei Kaukazo šalių vadovų, taip pat Rusijos Federacijos prezidentas Vladimir Putin bei Ukrainos prezidentas Viktor Juščenko. Tarp pakviestųjų - ir Jose Manuel Barroso, Europos Komisijos vadovas bei energetikos komisaras Andris Piebalgas.

Renginys organizuojamas drauge su Lenkija, jo globėjai - abiejų šalių prezidentai, rašo *Verslo žinios*.

"Lietuva siekia, kad Vilniaus susitikimas prisidėtų prie vieno svarbiausių ES tikslų - bendros energetikos politikos suformavimo. Kol kas atskiros bendros energetikos politikos ES neturi, skirtingai nuo, tarkime, žemės ūkio ar saugumo politikos. O to poreikį jaučiame

LIETUVA IR PASAULIS

Prezidentas Valdas Adamkus savo ir visų Lietuvos žmonių vardu rugpjūčio 2 d. pasveikino Makedonijos prezidentą Branko Crvenkovskį ir visus šalies piliečius nacionalinės šventės proga. Lietuvos vadovas palinkėjo visokeriopos sėkmės, ilgų klestėjimo ir gerovės metų. "Šiandien mūsų valstybių žmonėms, verslui ir šalies vadovams atsiveria naujų bendradarbiavimo galimybių, kuriomis privalome pasinaudoti", - sveikinime pažymėjo šalies vadovas. Prezidentas užtikrino, kad Lietuva buvo ir liks artima Makedonijos draugė ir partnerė plėtojant aktyvų regioninį bendradarbiavimą, stiprinant Makedonijos integracinį dialogą su Europos Sąjunga ir intensyvinant bendradarbiavimą su NATO. "Nuoširdžiai tikiu, kad, būdami aktyvūs tarptautinės bendruomenės nariai, stiprinsime draugiškus Lietuvos ir Makedonijos santykius mūsų žmonių labui, imsime naujų iniciatyvų ir darbų", - išreiškė viltį prezidentas V. Adamkus.

Misiją Afganistano pietuose pradėjusiems Lietuvos kariams didelį pavojų kels šiemet ypač aktyviai veikiantys Talibanų judėjimo kovotojai. Tačiau Lietuvos kariuomenės Lauko pajėgų atstovai pabrėžia, kad mūsų kariai yra tinkamai pasirengę tokioms misijoms. Talibanas Afganistano pietuose ir rytuose rengia daugiau atakų nei kituose regionuose. Tiesa, pasak Lietuvos kariuomenės Lauko pajėgų, rajonuose, kurie priklauso Lietuvos specialiųjų pajėgų karių atsakomybei, jų aktyvumas yra kiek mažesnis.

Specialiųjų operacijų pajėgų eskadrono "Aitvaras" kariai Afganistane vykdo Tarptautinių saugumo paramos pajėgų (ISAF) misiją. Šios misijos talibų kovotojų taikiniu tampa gana dažnai. Praėjusios savaitės pabaigoje per išpuolį prieš karių koloną kalnų kelyje tarp Kabulo ir Kandaharo žuvo 13 ISAF kontingento karių. Afganistane šiemet žuvo ir du Estijos kariai. *Eltai* pasiteiravus, ar Lietuvos karių misija Afganistane yra saugi, Lietuvos kariuomenės Lauko pajėgų atstovai pažymėjo, jog mūsų kariai yra anksčiau dalyvavę panašiose misijose ir buvo labai gerai įvertinti. Specialiųjų pajėgų kariai kartu su kitų NATO šalių kariais misijos metu vykdydys specialiąją žvalgybą, teroristų identifikavimo, sulaukymo ir neutralizavimo, kitas aukšto intensyvumo kovines užduotis.

Lietuvos specialiųjų operacijų pajėgas (SOP) siųsti į misiją Pietų Afganistane Lietuvos politinė ir karinė vadovybė nusprendė šių metų vasario mėnesį. NATO Tarptautinių saugumo paramos pajėgų operacijoje Lietuvos specialiųjų operacijų pajėgų eskadronas dalyvaus pirmą kartą. Apžvalgininkų teigimu, Talibanų kovotojai šiemet vykdo kelis kartus daugiau išpuolių nei ankstesniais metais. Jų taikiniu dažniausiai tampa Afganistano vyriausybei lojalūs kariai, užsienio kareiviai bei valdžios atstovai. Judėjimo vadeivos skelbia, kad atakoms vykdyti yra parengta ir didelė savižudžių armija.

Baltijos šalių ministrai, atsakingi už regioninę plėtrą ir vietos savivaldą, Latvijoje dalijosi patirtimi regioninės politikos srityje. Rugpjūčio 2 ir 3 dienomis vykusiame susitikime Lietuvai atstovavo vidaus reikalų ministro Raimondo Šukio vadovaujama delegacija. Lietuvos, Latvijos ir Estijos ekspertai aptarė valstybių patirtį ir progresą įgyvendinant administracinę teritorinę reformą, regioninio statuso, funkcijų ir plėtros perspektyvas, nacionalinę regioninę politiką, struktūrinių fondų panaudojimo ir teritorinio bendradarbiavimo klausimus.

Susitikimo metu buvo aptariamas ir trijų Baltijos šalių glaudesnis bendradarbiavimas bei veiksmų koordinavimas rengiant bei įgyvendinant teritorinio bendradarbiavimo programas, efektyvesnio lėšų įsisavinimo bei aktyvesnio partnerių dalyvavimo galimybės, pranešė Vidaus reikalų ministerija. Situaciją Lietuvoje pranešimuose pristatė VRM sekretorės Giedrė Švedienė ir Rasa Noreikienė.

Laikinais einantis Lietuvos kariuomenės vado pareigas Krašto apsaugos ministerijos Gynybos štabo viršininkas brigados generolas Vitalijus Vaikšnoras Rygoje įvykusiame kongrese aptarė rezervo karių, grįžusių iš karinių misijų, padėtį. Rygoje vyko 60-asis Bendros sąjungininkų atsargos karininkų konfederacijos (CIOR) ir Bendros sąjungininkų atsargos karo gydytojų konfederacijos (CIOMR) kongresas. Šiame kongrese dalyvavo daugiau nei 800 atstovų iš NATO ir Partnerystės taikos labui programos šalių. Kongreso metu buvo rengiamos kasmetės rezervų profesinių gabumų rungčių varžybos, vyko jaunųjų rezervų karininkų darbo grupių susitikimai. Renginyje taip pat pakviesti ir trijų naujų NATO Partnerystės taikos labui programos narių - Bosnijos ir Hercegovinos, Juodkalnijos bei Serbijos atstovai. CIOR, kurią 1948 m. įsteigė Belgijos, Nyderlandų ir Prancūzijos atsargos ypatingiems pavedimams. *ELTA*

mos narių - Bosnijos ir Hercegovinos, Juodkalnijos bei Serbijos atstovai. CIOR, kurią 1948 m. įsteigė Belgijos, Nyderlandų ir Prancūzijos atsargos karininkų asociacijos. **LGITIC**

ISTORINĖ LIETUVOS OPEROS IR BALETO KNYGA

Ant stalo nuostabi knyga, ne tik knyga, bet ir albumas, 592 puslapiai apie Lietuvos valstybinės operos ir baleto teatrą, kurio autorius Jonas Bruveris.

Autorius rašo: “Vienas svarbiausių XX a. lietuvių kultūros reiškinių buvo tautinio operos ir baleto meno kūrimasis. 1906 m. lapkričio 6 d. Vilniuje parodyta pirmoji lietuviška opera – Miko Petrausko ir Gabrieliaus Landsbergio-Žemkalnio *Birutė*. 1920 m. sausio 31 d. Lietuvių meno kūrėjų draugijos Operos ir dramos vaidykla Kaune parodė Giuseppe Verdi *Traviatą*, 1925 m. – pirmuosius sava-rankiškus spektaklius (gegužės 18 ir 27 d. – vienaveiksmių baletų bei miniatūrų programą, gruodžio 4 d. Leo Delibes *Coppeliją* parodė baleto trupė. Šitaip pradėjo gyvuoti dabartinis Nacionalinis operos ir baleto teatras, seniausias (kartu su Kauno valstybiniu dramos teatru) profesinis kultūros židinys. Siekdamas pagrindinio tikslo – lietuvių kultūros savastimi padaryti pasaulio operos ir baleto meno vertybes, teatras paskatino lietuviškąją šių žanrų kūrybą, koncertinio gyvenimo tradicijos, dainavimo bei kitų muzikos atlikimo sričių ir baleto pedagogikos susidarymą, teatro dailės, muzikos bei jo kritikos

Autorius apgailestauja, kad nepavyko nustatyti kai kurių teatro pirmųjų dešimtmečių trupės narių mirties datų. Nelengva buvę parinkti ir nuotraukas, nes jų nerasta archyvuose arba prastos kokybės, kad jas nebuvo galima spausdinti. Knygoje aprašoma teatro veikla iki 2004/2005 m. sezono pabaigos, tačiau užsitęsęs jos išleidimui, paminėtas viens kitas ir vėlesnis faktas.

Knygos pradžioje spausdinama didžiulė pirmosios operos “Traviatos” pirmojo spektaklio nuotrauka ir tuoj G. Verdi “Aidos” spektaklio nuotrauka. Dabartinių Valdovų rūmų statyba mums primena spausdinamą nuotrauką su katedra ir Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmus, pagal Karolio Račinskio litografiją 1832 m.

Operos pradžia Lietuvoje

Autorius savo “Ištakose” rašo, kaip Lietuvoje prasidėjo operos menas. “1636 m. vasaros pabaigoje Vilniuje įvyko du svarbūs įvykiai. Lietuvos didžiojo kunigaikščio ir Lenkijos karaliaus Vladislovo Vazos rūpesčiu buvo baigtas jo tėvo, Zigmo Vazos pradėtas darbas – Katedroje įrengta puošni barokinė Karališkoji koplyčia. Dalyvaujant valdovui, aukščiausiems Lietuvos valstybės pareigūnams, tarp jų kancleriui kunigaikščiui Albrechtui Stanislovui Radvilai, pakancleriui kunigaikščiui Steponui Kristupui Pacui, rugpjūčio 14 d. su didelėmis iškilimėmis popiežiaus nuncijaus arkivyskupo Mario Filonardi vadovaujama procesija, iš Švč. Mergelės Marijos Prasidėjimo koplyčios į naujosios koplyčios altorių buvo perneštas karstas su Lietuvos globėjo šv. Kazimiero žemiškaisiais palaidais. Per karus ir okupacijas jiems ne sykį teko palikti amž-

kunigaikščių rūmuose buvo suvaidinta opera “Il rato di Helena” (“Elenos pagrobimas”) – pirmasis operos spektaklis Lietuvoje. Apie tai rašyta, kad valdovui dalyvaujant, penkias valandas vaidinta itališka komedija apie Parį ir Eleną, apstulbinusį dalyvius nuostabiais scenovaizdžiais ir jų kaita. Viskas pavyko kuo puikiau, visuotinė pasigėrėjimą sukėlė mašinos ir scenos bei reginio kaita, ypač parkas su daugybe fontanų, iš kurių tryško vanduo, taip pat rūmai su šešiais gerais nupieštais, marmuro spalva nudažytais, kambariais.” Jis rašo, kad pirmosios citatos autorius kunigaikštis Albrechtas Stanislovas Radvila šiuos žodžius po spektaklio įrašė į savo lotyniškųjų Atsiminimų knygą; antrąją randame Mario Filonardi rugsėjo 6 d. rašytame laiške į Romą. Ir taip toliau skaitome vis anų

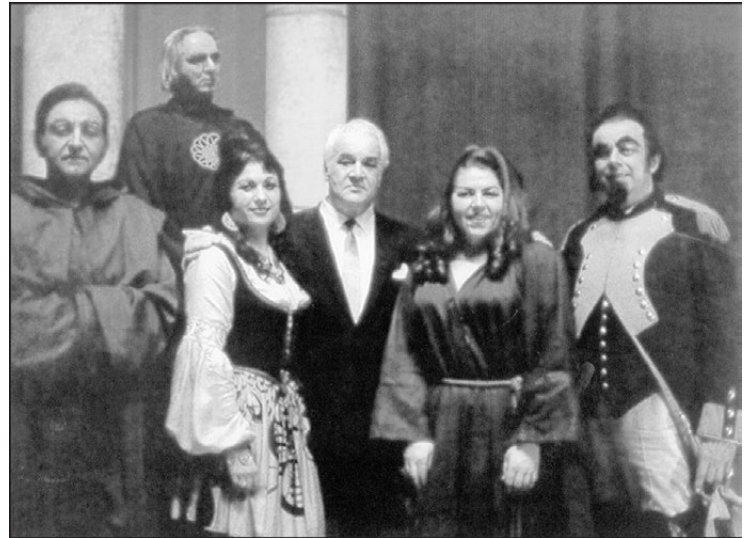

G. Verdi “Aida” 1962 m. Iš kairės: Aldona Stempužienė – Amneris, Stasys Baras – Radames, Algirdas Brazis – Amonasro, Dana Stankaitytė – Aida. Choras.

laikų istoriją, nepaprastai įdomią, iliustruotą Vilniaus universiteto spaustuvėje 1636 m. išspausdinto operos “Elenos pagrobimas” libreto viršeliu. Vilniaus Žemutinės pilies rekonstrukcijos piešinys ir rodykle nurodyta teatro vieta, Radvilų rūmų dalis Vilniaus gatvėje (dabar Teatro, muzikos ir kino muziejus), Verkių rūmai, Vilniaus rotušė 1808 m.

Taip rašoma iki pat Juozo Naujalio laikų. Nejmanoma visko suminėti, nors tai yra mūsų kultūros istorijai labai svarbi apžvalga. Leidinys papuoštas jaunystės Stasio Šimkaus, Juozo Gruodžio, Vydūno, Sasnausko, Miko Petrausko, kuris sukūrė “Birutę” ir pirmosios Birutės – Marijos Piaseckaitės-Šlapelienės nuotraukomis.

Įdomu, kad to meto kompozitoriai domėjosi lietuviška tematika. 1874 m. Milano La Scalos teatre buvo A. Ponchielli operos “Lietuviai” premjera, sukurta pagal A. Mickevičiaus poemą “Konradas Valenrodas” ir 1884 m. kažkodėl “Aldonos” pavadin-

Po G. Verdi “Likimo galia” spektaklio 1970 m. Stasys Baras – Don Alvaro, Jonas Vaznelis – tėvas Gerardiano, Roma Mastienė – Preziosilla, dirigentas Vytautas Marijošius, Dana Stankaitytė – Leonora, Algirdas Brazis – Don Carlo.

mu pastatytą Peterburge. “Kęstutis ir Birutė” operą buvo pradėję kurti rusų kompozitorius A. Skriabinas, bet nebaigė. 1879 m. Lvove buvo parodyta H. Jareckio opera “Mindaugas, Lietuvos karalius”. Kompozitorius Igoris Stravinskis savo

gentų, režisierių ir balerinų nuotraukomis.

Užsienio lietuvių žygiai

Prof. Jonas Bruveris leidinyje paskyrė 18 puslapių užsienio lietuvių operinei bei kultūrinei veiklai aptarti. “Besibaigiantis Antrasis pasaulinis karas ir prasidėjusi antroji sovietų okupacija lietuvių kultūrą perskėlė į dvi dalis – svetur ir namie. Svetur – laisvos kūrybos bei kultūros plėtros galimybės, tačiau be jokios medžiagiškos paramos iš šalies, ir vienintelė visų pastangų bei kultūros žygių paskata – tautinės kultūros vertės ir puoselėjimo būtinumo supratimas. Namie – valstybės parama, tačiau pagrindinis kultūros gyvenimo ir meninės veiklos tikslas – okupacijos įteisinimas, sovietizmo apologetika,” rašo autorius. Jis pirmiausiai primena namie nesusėjęsį pasireikšti tenorą Stasį Barą, tapusį vienu žymiausių išeivijos solistu, pagrindiniu Lietuvių operos tenoru Čikagoje. Taip pat Vytautą Bakūną, Paulių Rūtenį, Eleną Rūkštelienę-Valušytę, Genovaitę Vasiliauskiene, A. Binkevičiūtę-Gučiuviene, Salomėją Nasvytytę-Valiukienę, Rožę Mainelytę, Bronių Marijošių, Aleksandrą Jakutį, Petrą Kovelį, Antaną Peškį, Stasę Daugėlienę, Antaną Likanderį, Ipolitą Nauragį, Aldoną Stempužienę, Strolių šeimą, Vladą Motekaitį, Izidorių Vasilūną, Povilą Matiuką, Praną Matiuką, Vytautą Jančį, Bronių Jančį, Antaną Jarą, Alfonsą Paukštį, Viktorą Dapšį, Petrą Armoną, maestro Vytautą Marijošių, Stasį Gailevičių, komp. Jeronimą Kačinską, Sofiją Adomaitienę, Bronių Budriūną, Alfonsą Mikulskį, Juozę Krištolaitytę-Daugėlienę, Južę Augaitytę, Vladą Baltrušaitį, Stepą Sodeiką, Prudenciją Bičkienę, Vladą Jakubėną, Eleną Kardalienę, Moniką Kripkauskienę, Antaną Pavasari,

(Nukelta į 10 psl.)

Po Lietuvių operos G. Verdi “Traviatos” spektaklio. Iš kairės: Bronius Maciukevičius – Daktaras, Margarita Momkienė – Annina, Algirdas Brazis – Giorgio Germont, dirigentas Aleksandras Kučiūnas, Daiva Mongirdaitė – Violeta, Stefan Wicik – Alfredas.

ir pan. raidą, kitų šiuos menus puoselėjančių teatrų atsiradimą.” Jis taip pat pastebi, jog “mūsų tautinis operos ir baleto menas yra ilgaamžės krašto muzikos bei teatro kultūros raidos padarinys.”

nojo poilsio vietą, kol Atgimimo pradžioje, 1989 m. kovo 4 d., į ją vėl sugrįžo. Tikėkimės – visiems laikams”.

Po trijų savaičių, 1636 m. rugsėjo 4 d., šalia Katedros buvusiuose Lietuvos didžiųjų

(Atkelta iš 9 psl.)
ISTORINĖ LIETUVOS...

Daną Stankaitytę, Janiną Lius-tikaitę, Joną Vaznelį, Aleksan-drą Kučiūną, Aleksą Kutkų, Romą Mastienę, Giną Čap-kauskienę, Liliją Šukytę, Alvy-dą Vasaitį, Margaritą Mom-kienę, Leoną Baltrų, Algį Gri-gą, Darių Lapinską, Vincę Jo-nuškaitę, Alodiją Dičiūtę, Daivą Mongirdaitę, Vytautą Paulionį, Jadvygą Vencevi-čaitę, Izabelę Motekaitienę, Algirdą Brazį, Aną Kaskas, Polyną Stošką, Arnoldą Voke-taitį, režisierių Kazį Oželį ir daugelį kitų.

Leidinyje daug rašoma apie Lietuvos operą Čikagoje, kad choras tapo čikagiškės operos pagrindu. “Vis dėjo Čikagos lietuvių operos įsteigimas yra ne senesnės išeivijos kartos, ten gimusių muzikų pastangų vaisius, bet 1944 metų išeivi-jos nuopelnas” (200 psl.). 1949 m. suorganizuotas Vyrų cho-ras: “Iš ką tik tenai atvykusių išeivių subūrė irgi to meto iš-eiviai – chorvedys Alfonsas Gečas (1923-1999), vėliau il-gametis chormeisteris nuo pir-mosios operos pastatymo. Ir kultūros gyvenimui, jo orga-nizavimui, be galo daug nusi-pelnęs Vytautas Radžius, vie-nas Operos steigimo sumany-tojų bei per 30 metų jos Valdy-bos pirmininkas... Labai svar-bų vaidmenį suvaidino V. Bal-trušaitis... Per 1956 m. subren-dus operos atlikimo idėjai, buvo pasirinktas “Rigoletto”, nes kaip tik šioje operoje dai-nuoja ne mišrus, bet tiktai vyrų choras” (202 psl.).

Jonas Bruveris rašo apie vi-sus solistus, kurie dainavo pir-mojoje mūsų operoje ir apie visus kitus, kurie dainavo dau-gelyje Lietuvos operos spek-taklių jau daug vėliau. Apie tai

yra rašyta ne kartą mūsų spau-doje, todėl čia nebekartojame jų, tačiau reikia stebėtis nepa-prastai sąžiningu autoriaus kruopštumu nepraleisti nė vie-no muziko, solisto ar režisie-riaus pavardės, kurie Lietuvos operos spektakliuose dainavo solo partijas, dirigavo, režisa-vo ir rengė chorą.

“Rigoletto” operos atliki-mas tapo nepaprastai reikš-mingu išeivijos kultūros gy-venimo įvykiu”, rašo autorius. “Būta nuogastavimų, kad “Ri-goletto” taip ir liks vienkarti-nis įvykis. Tačiau taip neįvyko – kasmet parengdama po premjerą, Čikagos lietuvių opera gyvuoja iki šiol (202 psl.). Šia proga galima pri-minti, kad mūsų Opera jau pa-siryžusi pradėti ir 52-ąją se-zoną.

Autorius nepraleido ir operos libretų vertėjų, kuriais buvo A. Kutkus, S. Santvaras, I. Motekaitienė ir kurių libretų vertimo nebuvo Valstybės teat-re Lietuvoje: keblius Beetho-ven “Fidelio” ir Orff “Carmi-na Burana” tekstus labai pui-kiai išvertė Birutė Pūkelevi-čiūtė. Nuo 1989 m. Čikagoje jau dalyvavo Vilniaus ir Kauno teatrų solistai.

Lietuviškų operų spektakliai

“Čikagiškių (kaip ir Lietu-vos bei daugelio pasaulio teat-rų) repertuare vyrauja tradici-niai veikalai. Tačiau jame būta specialiai paminėtinų dalykų. Užuot rengus operos premjerą, 1965 m. dideliu koncertu Či-kagos McCormick teatre buvo paminėtas Lietuvos okupaci-jos 25-metis su G. Verdi “Re-quiem” ir vis dar nežinomo kompozitoriaus B. Markaičio kantata “Vilniaus varpai” (Ka-zio Bradūno ž.). Tada grojo pilnas Čikagos simfoninis or-kestras, dirigavo A. Kučiūnas.

Iš A. Ponchielli operos “Lietuviai” spektaklio Čikagoje: Nerija Linkevičiūtė – Aldona, Vytautas Paulio-nis – Viltėnis ir choras.

1987 m., diriguojant R. A. Ka-minskui Opera dideliu lietu-viškos muzikos koncertu (pro-gramoje buvo ir M. K. Čiur-lionio “Jūra”) paminėjo Lietu-vos krikšto 600-metį. Čikagiš-kiams, aišku, rūpėjo lietuviš-koji, vis dar, deja, negausi ope-ra. 1967 m. jie parodė J. Kar-pavičiaus “Gražiną”, 1969 m. Juliaus Gaidelio “Daną” (A. Kairio ž.), po trejų metų – Ka-zimiero Banaičio “Jūratę ir Kastytį”, o 1976 m. tris vie-naveiksmes operas – J. Kačins-ko “Juodasis laivas” (A. Landsbergio ž.), J. Gaidelio “Gintaro šaly” (A. Kairio ž.) ir Vytauto Marijošiaus “Prie-saika” (S. Santvaro ž.). Kai ku-riuos tarptautinio repertuaro veikalus čikagiškiai lietuvių scenoje parodė pirmieji. Tai buvo Beethoveno “Fidelio” (1968), G. Verdi “Likimo ga-lia” (1970), G. Verdi “Nabuc-co” (1978), Ponchielli “Lietu-viai” (1981), Rossini “Wilhel-mas Tellis” (1986) – vienin-telis pastatymas lietuvių sce-noje”.

Leidiny s puošiama Danos Stankaitytės, Stasio Baro, Je-ronimo Kačinsko, Broniaus Maciukevičiaus, Margaritos Momkienės, Algirdo Brazio, Aleksandro Kučiūno, Daivos Mongirdaitės, Stefan Wicik, Aldonos Stempužienės, Lilijos Šukytės, Alvydo Vasaičio, Alės Kalvaitytės, Antaninos Dambrauskaitės, Ipolito Nau-ragio, “Sevilijos kirpėjo” Det-molde nuotrauka su Vladu Puškoriumi, Jadvyga Vance-vičaitė, Juozu Kapočiumi, Vi-liu Bražėnu, Aleksandru Kut-kumi, Elzbieta Kardeliene ir Vladu Baltrušaičiu. Taip pat yra Anna Kaskas, Polynos Stoškus, maestro Vytauto Ma-rijošiaus, G. Verdi “Aidos” nuotraukos iš Lietuvos operos spektaklio Čikagoje, Ponchiel-li “Lietuvių” spektaklio ir G. Verdi “Likimo galios” nuot-raukos.

Apžvelgiama ir Dariaus Lapinsko muzikinė veikla su jo kūrybos spektakliais.

Prof. Jonas Bruveris šį sky-rių baigia tokiais žodžiais:

“Gražus, turtingas ir labai prasmingas užsienio lietuvių muzikos gyvenimas, įvairiais aspektais tęsiantis tai, kas buvo pradėta ar veikta Lietuvoje, tėvynėje, iki Atgimimo, Są-jūdžio pradžios, deja, tebuvo žinomas beveik iš nuogirdų”.

Ledinio-albumo “Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras” autorius Jonas Bruve-ris. Jam už tai mūsų nuošir-džiausia padėka. Išleido Moks-lo ir enciklopedijų leidybos institutas, tiražas 1000 egz., dailininkai ir maketuotojai: Al-bertas Broga ir Marė Trečio-kaitė, redaktorės: Teresė Gu-žauskienė ir Danguolė Sriu-bienė, korektorės: Laima Ba-lakienė ir Danguolė Baliu-kynienė, techninė redaktorė Elvyra Volkienė. Spausdino kreidiniame popieriuje Stan-dartų spaustuvė Vilniuje. Yra apžvalga anglų kalba, panau-dotos literatūros, pavardžių ir nuotraukų sąrašai. Plačiai ap-tariama Lietuvos baleto veik-la ir visų premjerų datos nuo 1920 metų. **VR**

“LIETUVIŲ TAUTOS – LIETUVIŲ KALBOS LIKIMAS”

Dr. Algimantas Liekis

XXXII.

Beje, kiek dėl lietuviškosios spaudos. Kaip minėta, dar XIX a. antroje pusėje mažaraščiai lietuviai, dažniausiai gelbė-damiesi nuo žandarų perse-kiojimų, atsидūrę Amerikoje, ėmėsi leisti daug lietuviškų laikraščių, žurnalų ir spaudos draudimo metais jau užėmė antrąją vietą po M.Lietuvos pagal lietuviškos spaudos lei-dybos kiekybinius rodiklius. Tačiau tos spaudos įtaka Lietu-voje buvo palyginus menka, pirmiausia dėl jos atgabenimų sunkumų ir taip pat vykdomo

jos persekiojimo. Kita vertus “amerikoniškosios” spaudos nelabai ir mėgdavo Lietuvoje ir dėl daugelio leidinių labai blo-gos lietuvių kalbos (pirmieji daugelio leidinių redaktoriai buvo mažamoksliai, dažnai mokėję tik lenkiškai skaityti ir rašyti), ir dėl tų leidinių pusla-piuose nepaliaujamo vieni kitų plūdimo, ypač kai ir Amerikos lietuviai pradėjo skaldytis į partijas – iškoliojimas kitos pasaulėžiūros žmogų Ame-rikoje laikytas normaliu da-lyku; daugeliui dievobaimingų

lietuvių gąsdino išeivijos spau-doje ir kritiniai straipsniai apie kunigus, net patį popiežių; daug kas Lietuvoje į spausdintą žodį žiūrėjo kaip šventą, tuo tarpu kai Amerikoje ji dažnai buvo kaip viena iš biznio šakų.

Iš dalies gal ir dėl to tarp išeivių tiek mažai teiškilo ryš-kesnių kūrėjų - rašytojų, žur-nalistų, menininkų, o ir be-veik visos ten išleistosios “originaliosios” literatūros ar mokslo knygos – tai buvo dažniausiai parašytos Tė-vynėje likusiųjų arba naujai atvykusiųjų, arba kompilia-cinės pagal lenkų, anglų ir kitų šalių autorių darbus. Beveik nė viename periodiniame leidinyje ryškiau nesušvyti ir publicistų plunksnų – visoje Amerikos lie-tuvių periodikoje vyravo tik re-portažiniai rašiniai.

Apie tai, kad tik Tėvynėje,

tegu ir nelaisvoje, dažniausiai žmogus palieka gilesnius pėd-sakus kūryboje, savo tautos at-mintyje, liudija ir knygose pateikiami kai kurie enciklope-diniai duomenys, apie tuos, ku-rie nuo XV a. puoselėjo lietu-višką žodį.

Žinoma, spauda pačioje Amerikoje daug kam padėjo sugrįžti lietuvybėn, susiorien-tuoti tenykščiaame pasaulyje, bet kai ateiviai pramokdavo angliškai, neišvengiamai jie, jau nekalbant apie jų vaikus ir visiškai “suanglėdavo”, ypač kai Lietuva išsikovojo Nepri-klausomybę – nebeliko ir mora-linės priežasties rūpintis lietu-vybės išsaugojimu, nes tai ne-padėjo nei “darant” karjerą, nei imantis biznio. Tad Antrojo pa-saulinio karo išvakarėse JAV beleista vos ne per pusę mažiau lietuviškų leidinių, negu, sa-

kysime, Pirmojo pasaulinio karo metais. Tik kai SSRS oku-pavo Lietuvą ir kitas Baltijos šalis, vėl pastebimai suaktyvė-jo ir lietuviškoji spauda, bet ypač ji švystelėjo po 1949 m., kai iš Vokietijos iš pabėgėlių stovyklų imigravo keliasde-šimt tūkstančių lietuvių, dau-giausiai mokslus baigusių Ne-priklausomoje Lietuvoje, mokslininkų, rašytojų, žurna-listų, buvusių valstybės ir vi-suomenės veikėjų.

Tuomet vėl sparčiai padau-gėjo, daugiausiai redakcijoms ir leidykloms persikėlus iš Euro-pos, įvairų periodinių ir kitų lei-dinių. Daugelio jų autoriai ir leidėjai buvo įgiję gerą praktiką Nepriklausomoje Lietuvoje, buvo talentingi kūrėjai. Tačiau jų sukelta banga sparčiai ėmė slūgti nuo 1960 m.

(Bus daugiau)

RENGINIŲ KALENDORIUS

RUGSĖJO 1-2 d., ŠALFASS Golfo turnyras, Renaissance Quail Hollow Resort, Painesville, OH. Rengia Clevelando lie-
tuvų golfo klubas.

RUGSĖJO 9 d., 11:30 v.ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė
parapijos sodyboje.

LAPKRIČIO 11 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – Šv. Jurgio parapi-
jos Rudens šventė.

**LAPKRIČIO 17 d., šeštadienį, 6 v.v. – “EXULTATE” choro
25-mečio koncertas.**

2008 m. kovo 30 d., sekmadienį – Atvelykio stalas Dievo Mo-
tinos parapijoje. Rengia vyr. skaučių “Židinys”.

SPORTAS

2007 m. ŠALFASS-gos VARŽYBINIS KALENDORIUS

Pateikiame 2007 metų ŠALFASS-gos varžybų ka-
lendoriaus II-ją dalį, įvykius
nuo 2007 m. liepos 1 d. iki
gruodžio 31 d. Kalendorius
apima tik metines ŠALFASS
pirmenybes bei kitokias pla-
tesnės apimties varžybas.
Laikui pribrendus, kiekvienų
varžybų platesnės informacijo-
s bus skelbiamos atskirai.
Pakeitimai bei papildymai bus
nuolat skelbiami.

22-sis Š. Amerikos lietu-
vių kviestinis softbolo turny-
ras įvyks 2007 m. rugpjūčio
25-26 d. Wasaga Beach, Ont.,
Kanadoje. Tai yra “Co-Ed”
(mišrių komandų) tipo tur-
nyras. Informuoja: Sonia
Houle, 498 Glenlake Ave., To-
ronto, ON M6P 1H1, Canada.
Tel: 416-762-0636. El. paštas:
sonia@baseballweekend.ca

2007 m. Š. A. lietuvių in-
dividualinės ir komandinės
golfo pirmenybes rengia Cle-
velando lietuvių golfo klubas,
2007 m. rugsėjo 1 ir 2 dienomis,
Renaissance Quail Hol-
low Resort, 11080 Concord-
Hambden Rd., Painesville,
Ohio (I-90 ir State Rt.44). Tel.
800-792-0258. Informuoja:
Algis Nagevičius, 1150 Chap-
man Lane, Unit 31, Medina,
OH 44256 Tel.330-721-2424.
El. paštas:
stonemed5@hotmail.com

2007 m. Š. A. lietuvių lau-
ko teniso pirmenybes rengia
Čikagos lietuvių teniso klubas,
2007 m. rugsėjo 1, 2 ir 3 die-
nomis, Oak Lawn, IL. Infor-
muoja Vytautas Balčiūnas, 128
South Stone Ave., LaGrange,
IL 62525, USA. Tel: 708-288-
4531. El. paštas:
vytas404@yahoo.com

2007 m. Š. Amerikos bal-
tiečių stendinio (skrendančių
taikinių – “Trap”) šaudymo
pirmenybės numatomos 2007
m. rugsėjo 8 d., šeštadienį,
Hamiltono LMŽK “Giedraitis”
šaudykloje, netoli Hamil-
tono, Ont., Kanadoje. Rengia
lietuviai. Informuoja Kazi-
mieras Deksnys, ŠALFASS
šaudymo sporto vadovas, 1257
Royal Drive, Burlington, ON
L7P 2G2, Canada. Tel. ir Fax:
905-332-6006. El. paštas:
kdeksnys@cogeco.ca

Lietuvių 2007 metų leng-
vosios atletikos varžybos vyks
2007 m. rugsėjo 16 d., sekma-
dienį, Clevelande, OH. Rengia
Clevelando LSK “Žaibas”.
Principiniai, varžybas numato-
ma vykdyti vyrų, moterų ir vi-
sose prieauglio bei veteranų
klasėse. Informuoja: Algirdas
Bielskus, 34251 Ridge Rd.,
Apt. 408, Willoughby, OH
44094-2969. Tel: 440-833-
0545; Fax: 216-481-6064; El.
paštas: Vyts@VPacct.com

Hamiltono LMŽK “Gie-
draitis” metinės 2007 m. šau-
dymo varžybos ir kartu 2007
m. ŠALFASS pirmenybės nu-
matomos 2007 m. rugsėjo 22
ir 29 dienomis, Hamiltono
LMŽK “Giedraitis” šaudyk-
loje. Rugsėjo 22 d., šeštadienį,
vyks smulkaus kalibro kulki-
niu šautuvu 22 cal. varžybos.
Rugsėjo 29 d., šeštadie-
nį, vyks stendinio šaudymo
(“Trap”) varžybos. Informuo-
ja Kazimieras Deksnys (žiū-
rėkite aukščiau). Papildoma
info: Jonas Stankus, tel. 905-
545-5432.

2007 m. Š. Amerikos bal-
tiečių plaukimo pirmenybės
įvyks 2007 m. spalio 27 d.,

DIRVAI AUKOJO

Anominis, Centerville, MA	100
D.Januta, Oakland, CA	100
I.J.Vileniškis, Wayland, MA ...	100
K.Laikūnienė, Cleveland, OH ..	80
P.Dirda, Oak Lawn, IL	76
A.Gervickas, Peoria, AZ	76
A.Mažeika, Marina Del R., CA ..	76
D.K.Paškonis, Eastlake, OH	76
P.Girnys, Bucks, England	50
V.Mažeika, Park Ridge, IL	50
J.Šalčius, Lake Forest, IL	50
P.Buchas, Oak Lawn, IL	47
A.Mackevičius, Belmont, MA ..	45
B.Timms-Navikas, Mentor, OH ..	45
H.Macijauskas, Cleveland, OH ..	40
J.Rasys, Cambridge, MA	40
M.Ambrose, New Market, MD ..	30
J.Ardys, Fairview, PA	30
H.Bagdonienė, Oak Lawn IL	30
A.Balas, Cleveland, OH	30
V.Čekanauskas, Westlake, CA ..	30
K.I.Čemis, W. Bloomfield, MI ..	30
R.Dovydaitis, Dalton, PA	30
B.Kozica, Daytona Bch., FL	30
A.Pečiulis, Santa Monica, CA ..	30
A.Pintsch, W. Milford, NJ	30

šeštadienį, 3:00 val. p.p., Mc-
Murchy Pool (25 m), Bramp-
ton, Ont., Kanadoje. Varžybos
vyks visose klasėse. Lietuvius
informuoja Mrs. Catherine Jo-
tautas, 35 Cumberland Dr.,
Brampton, ON L6V 1W5,
Canada. Tel: 905-457-7664.
El. paštas:
caromire@sympatico.ca

Papildomas ryšys Algirdas
Bielskus (žiūrėkite aukščiau).
Lietuvių metrinės pirmenybės
išvedamos iš baltiečių.

2007 m. Š. A. lietuvių
šachmatų pirmenybės numa-
tomos šį rudenį, Čikagoje.
Tiksli data bus paskelbta arti-
moje ateityje. Informuoja
Paulius Majauskas, 5445 Lee
Ave., Downers Grove, IL
60515. Tel: 630-769-1010. El.
paštas:
Pmajauskas@gmail.com

2007 metų metinis visuoti-
nis ŠALFAS s-gos suvažiavi-
mas vyks 2007 m. lapkričio 16
d., šeštadienį, 11:00 val. ryto,
Clevelando Lietuvių namuose,
877 East 185-th Street, Cleve-
land, OH, USA. Vienas iš
svarbiausių darbotvarkės
punktų bus naujos ŠALFASS
vadovybės rinkimai.

Visų varžybų reikalais gali-
ma kreiptis ir į Algirdą Bielskų,
ŠALFASS gen. sekr.

**ŠALFASS-gos CENTRO
VALDYBA**

CNC MACHINISTS
A LAKE COUNTY COMPANY
IN NEED OF EXPERIENCED
CNC MILLING SET-UP &
OPERATORS. CALL TOM
AT 440-951-9972

G.Taoras, Dover, NH	30
A.Vaitiekaitis, Canton, MI	30
L.Bložė, S.Pasadena, FL	26
J.Cinkus, Downers Grove, IL ...	26
V.Juodvalkis, Santa Clarita, CA ..	26
A.Kazickas, Greenwich, CT	26
J.Linartas, Winter Park, FL	26
K.Navakauskas, Coventry, RI ..	26
L.Petronis, Dearborn, MI	26
J.Sirka, Lemont, IL	26
A.Stempuzienė, Cleveland, OH ..	26
E.Vilkas, Valencia, CA	26
K.Zimmerman, Pnsvl., OH	26
R.Jagminas, Bridgewater, MA ..	25
P.Švarcas, Oceanside, CA	25
B.Veitas, Milton, MA	25
V.Žiedonis, Wlby Hills, OH	25
H.Gontar, St. Louis, MO	24
A.Baliūnas, Cleveland, OH	20
A.Barzdukas, Falls Church, VA ..	20
R.Bitėnas, Bronxville, NY	20
E.Čeichys, Parma, OH	20
T.Degutienė, Richmond, OH	20
G.Indreika, Chicago, IL	20
J.Šalčiūnas, Cicero, IL	20
E.Steponis, Seven Hills, OH	20
R.Tamulionis, St.Pete., FL	20
E.Trečiokas, Riviera Bch., FL ..	20
E.Vamelis, Mentor, OH	20
E.Vengianskas, Lakeside, MI ...	20
B.Žemaitis, Wilmington, IL	20
A.Abromaitis, Toronto, CAN. ...	16
J.V.Černius, Glendale, CA	16
B.Gedvilas, Wlby., OH	16

P.Matas, Mentor, OH	16
A.Aglinskas, Kancohe, HI	15
V.Kamantas, Grand Rapids, MI ..	15
E.Norkus, Waterbury, CT	15
L.Avižonis, Laguna Hills, CA ...	10
A.Balas, Richmond, Hts., OH ..	10
A.Barulis, Brockton, MA	10
P.Dargis, Los Angeles, CA	10
L.Flores, Houston, TX	10
A.Grushnys, Wichita, KS	10
N.Juškėnienė, Cleveland, OH ...	10
J.Mačiulaitis, Sunny Hills, FL ...	10
A.Reskevičius, Omaha, NE	10
E.Santvarienė, S.Boston, MA ...	10
V.Mačys, Sunny Hills, FL	8
J.Kartanas, Omaha, NE	6
R.Nastulevičiūtė, Toledo, OH	6
R.Selenis, Livonia, MI	6
F.Baldauskas, Cuy. Falls, OH	5
A.Gamziukas, Snyder, NY	5
W.Gorski, Mission Viejo, CA	5
I.Jansonas, Osterville, MA	5
B.Kasakaitis, Oak Lawn, IL	5
J.Simonis, Santa Barbara, CA	5
L.Jarašūnas-Francel,	
Willowick, OH	3

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

A.† A. ANTANUI JUOZAPAIČIUI

mirus, jo žmonai SOFIJAI reiškiame
nuoširdžią užuojautą

Henrikas ir Marta Macijauskai

Savo žemišką kelionę užbaigė ilgametė mūsų
skyriaus valdybos sekretorė

A.† A. GRAŽINA RAIBIENĖ

Giliai užjaučiame Velionės vyrą, darbštų
skyriaus vicepirmininką JUOZĄ RAIBĮ ir visus
jų artimuosius

*Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos
Los Angeles skyriaus valdyba ir nariai*

Mielai

A.† A. GRAŽINAI RAIBIENEI

iškeliavus Amžinybėn, reiškiu nuoširdžią
užuojautą jos vyrui JUOZUI, sūnui LINUI su
šeima ir daugybei jų draugų bei artimųjų.

*Liūdžiu drauge su Jumis
Rūta Sakienė*

ATSIŪSTA PAMINĖTI

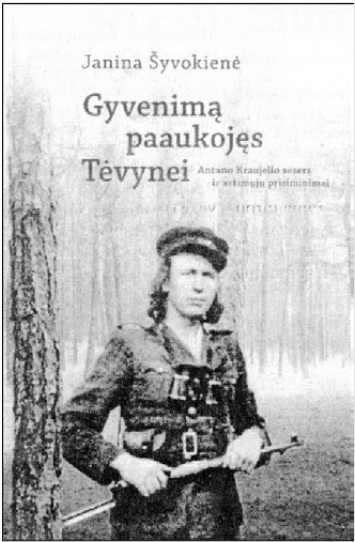
Žurnalą leidžia varpininkai filisteriai. Redakcinėje kolegijoje yra prof. Gintautas Česnys, vyr. redaktorius, prof. Adomas Butrimas, prof. Arimantas Dumčius, dr. Algirdas V. Kanauka ir Albinas Vaičiūnas. Administratorė Teresė Kučienė Lemonte, IL. Garbės redaktorius Antanas Kučys. Žurnalas įsteigtas 1889 m. Ilgametis "Varpo" redaktorius Antanas Kučys perdavė varpininkų krivulę. Ši laida spausdinta Lietuvoje. Redkolegija jam nuoširdžiai už tai dėkoja ir suteikė Garbės redaktoriaus vardą. Naujo "Varpo" laidoje iš Vilniaus rašo: prof. Gintautas Česnys, ambasadorius Vytautas Dambrava, prof. Vytautas Landsbergis, Jonas Pabedinskas, Julius Šmulskštys, Seimo narys Andrius Kubilius, Bronius Nainys, Rasa Juknevičienė, Donatas Jankauskas, Rimantas Dagys, prof. A. Dumčius, Ramūnas Garbaravičius, Algimantas Zoluba, dr. A. Kanauka, dr. K. Karvelis, Audronė Škiudaitė, kun. A. Paliokas, SJ ir kiti. Vien tik šios pavardės sako, kad žurnalas yra aukšto lygio ir vertas dėmesio visų lietuvių. Čia paminėsime tik du autorius.

Amb. V. Dambrava rašo "Nusikaltimai, slėpti melu. Ribbentropo-Molotovo pakto užkulisiai." Jis rašo, kas Stalino ir Hitlerio žiaurumas istorijoje palyginimo neturi... Britų premjeras Churchillis buvo nors tiek garbingas, kad pripažino Vakarų valstybių neryžtingumą ir jų "negarbę". Jo žodžiais, mirties šukos ėjo atgal, pirmyn ir vėl atgal per Estiją, Latviją ir Lietuvą. Stalinas sadistiškai siautėjo ir išlaikė milžinišką vergų imperiją, o derybose melu, klasta, gudrumu, įžulumu ir ginklo jėga įsitvirtino sovietų okupuotose kraštuose. Ne be reikalo prez. Trumanas, grįžęs iš Potsdamo konferencijos, pasakė, kad "sutartys, sudarytos su sovietais, nėra vertos nė to popieriaus, ant kurio jos yra pasirašytos". Sovietų Sąjunga sulaužė visas su Europos valstybėmis pasirašytas sutartis, o jų buvo penkiasdešimt penkios.

Kitas – **Broniaus Nainio** mūsų dėmesio vertas straipsnis "Septyniolika metų – minus 400,000". Jis čia primena, kad Lietuvos valstybės piliečių valia priimta ir paskelbta Konstitucija. Reikia skaityti visą straipsnį, bet tebūna leista pacituoti kelis sakinius. "Pirmiausia reikia susidaryti, tiksliau, gal tik išsivalyti darbo lauką. Pašalinti iš jo visokias Lietuvos tautas, Lietuvos piliečių tautas,

polietines tautas, nes tokių iš tikrųjų nėra. Čia tik kosmopolitų sugalvoti to lauko teršalai. Mūsų darbo lauke tegali būti tik lietuvių tauta ir tik jos, lietuvių tautos, valstybė. Kitaip – lietuvių tautinė valstybė. Nes tik dėl jos lietuvių tauta daug amžių kovojo, o per pastaruosius du šimtmečius ir labai daug aukų sudėjo".

"Varpo" viršelyje – varpo fragmentas iš Kudirkos Nau miesčio muziejaus foje. Dailininkas Audrius Tamošaitis. Fundatoriai Inga ir Alfonsas Tumai iš Californijos. Žurnalas iliustruotas vertingomis nuotraukomis, 240 puslapių.

Lietuvoje išleista knyga paskutiniam Aukštaitijos partizanui Antanui Kraujeliui (Siaubūnui) pagerbti, kurią paruošė jo sesuo Janina Šyvokienė.

Patria Imports

We Sell Koldunai
Gourmet Deli Meats & Breads
Imported Condiments & Foods
Wines, Beer & Waters
Candies, Gifts and More!
794 East 185th St. • 216-531-6720

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

Jobs Available!

Looking for reliable, conscientious ladies to clean people's homes daily.
Also live-in jobs available.

Competitive salary!

Please call Bina at (216) 321-9393
(No Saturday phone-calls)

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima trečiadieniais
10:00-11:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32
Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718)
479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire Hall

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 260 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą,
prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite
šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.

Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204